

**Diagnoza
lokalnych zasobów
i potrzeb w zakresie usług
społecznych dla gminy
Czarnia**

Mazowsze.
serce Polski

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Łączymy

Aktywizujemy

Wspieramy

Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej

- 00-844 Warszawa, ul. Grzybowska 80/82
- tel. 22 376 85 00, e-mail: mcps@mcps.com.pl
- www.mcps.com.pl

Dokument wytworzono w okresie wrzesień 2024 – kwiecień 2025 r.

Opracowanie: IBC Advisory Spółka Akcyjna oraz Centrum Badań Marketingowych Indicator Sp. z o.o.

SPIS TREŚCI

Wykaz używanych pojęć i skrótów	5
Wprowadzenie.....	7
Najważniejsze wnioski	9
I. Demografia	9
II. Sytuacja gospodarcza gminy	9
III. Lokalne zasoby usług społecznych	9
IV. Pomoc społeczna	9
V. Charakterystyka usług społecznych dla osób starszych w gminie Czarnia w świetle danych zastanych i badań ankietowych.....	10
VI. Charakterystyka usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami w gminie Czarnia w świetle danych zastanych i badań ankietowych	11
VII. Charakterystyka usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności w gminie Czarnia w świetle danych zastanych i badań ankietowych	12
VIII. Charakterystyka usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w gminie Czarnia w świetle danych zastanych i badań ankietowych.....	12
IX. Charakterystyka usług społecznych dla rodzin z dziećmi w gminie Czarnia w świetle danych zastanych i badań ankietowych.....	13
X. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w gminie Czarnia w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji	15
Rozdział I Diagnoza lokalnych zasobów gminy Czarnia w zakresie usług społecznych w świetle analizy Danych zastanych	16
I. Analiza sytuacji społecznej i demograficznej	16
II. Analiza lokalnych zasobów usług społecznych	18
III. Analiza świadczonych usług społecznych	19
Rozdział II Diagnoza usług społecznych – wnioski z badania ankietowego mieszkańców gminy Czarnia	24
I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej	24
II. Opinie o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie w pięciu grupach beneficjentów.....	26
Rozdział III Diagnoza usług społecznych – wnioski z badania ankietowego instytucji świadczących usługi społeczne w gminie Czarnia	48
I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej	48
II. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w gminie w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji	50
III. Analiza usług społecznych prowadzonych dla poszczególnych grup beneficjentów w badanych instytucjach, ich problemy w rozwoju i gotowości do świadczenia usług społecznych	51
IV. Opinie przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji	53

V. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do idei powstania Centrum Usług Społecznych (CUS)	55
VI. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO) i wolontariatu na terenie gminy	56
Spis tabel.....	58
Spis wykresów	59

WYKAZ UŻYWANYCH POJĘĆ I SKRÓTÓW

CAPI – wywiad bezpośredni (ang. Computer Assisted Personal Interview).

CAWI – ankieta online (ang. Computer Assisted Web Interview).

CATI – wywiad telefoniczny (ang. Computer-Assisted Telephone Interviewing).

CUS – Centrum Usług Społecznych.

Deinstytucjonalizacja – rozumiana nie tyle jako dążenie do zamknięcia zakładów opieki długoterminowej, ale jako proces rozwoju usług społecznych na poziomie rodziny i lokalnej społeczności, który miałby umożliwić pozostawanie przez osobę potrzebującą pomocy jak najdłużej w swoim środowisku zamieszkania.

Diagnoza – Diagnoza lokalnych zasobów i potrzeb w zakresie usług społecznych na Mazowszu.

DPS – Dom Pomocy Społecznej.

EFS – Europejski Fundusz Społeczny.

FEPŻ – Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową.

Gmina – podstawowa jednostka samorządu terytorialnego w Polsce, odpowiedzialna za lokalne sprawy publiczne. Jest najmniejszym szczeblem administracji publicznej, obejmującym obszar jednej lub kilku miejscowości.

GUS - Główny Urząd Statystyczny.

JCUS – Jednostka Organizacyjna Pomocy Społecznej.

LPDI - Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych.

MCPS – Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej.

MGOPS – Miejsko Gminny Ośrodek pomocy Społecznej.

NGO – organizacja pozarządowa (ang. Non-Governmental Organisations).

NSP – Narodowy Spis Powszechny.

OPS – Ośrodek Pomocy Społecznej.

Osoba w wieku poprodukcyjnym – zaczyna się po 60 roku życia dla kobiet i po 65 roku życia dla mężczyzn, zgodnie z ustawowym wiekiem emerytalnym.

Osoba w wieku produkcyjnym – przedział wiekowy obejmuje osoby od 18 do 60 lat dla kobiet i od 18 do 65 lat dla mężczyzn.

Osoba w wieku przedprodukcyjnym – osoba, która jeszcze nie osiągnęła wieku, w którym może podjąć pracę zawodową i w związku z tym nie uczestniczy w rynku pracy.

OZPS – Ocena Zasobów Pomocy Społecznej.

Przemoc domowa – formy fizycznej, psychicznej, seksualnej, ekonomicznej lub emocjonalnej agresji stosowanej w relacjach rodzinnych lub bliskich, gdzie jedna osoba lub grupa osób sprawuje kontrolę nad inną.

Przyrost naturalny – różnica między liczbą urodzeń a liczbą zgonów na danym obszarze w określonym czasie, zazwyczaj w ciągu roku. Jest jednym z podstawowych wskaźników demograficznych służących do oceny czy populacja danego kraju lub regionu rośnie, maleje, czy pozostaje na stabilnym poziomie.

REGON – Krajowy Rejestr Urzędowy Podmiotów Gospodarki Narodowej.

Usługi społeczne – działania i programy realizowane przez państwo, samorządy lokalne lub organizacje pozarządowe, mające na celu wspieranie dobrostanu społecznego i zaspokajanie podstawowych potrzeb obywateli. Ich głównym celem jest pomoc osobom, które z różnych powodów (np. ekonomicznych, zdrowotnych, społecznych) nie są w stanie samodzielnie zadbać o siebie lub poprawić swojej sytuacji życiowej.

WPROWADZENIE

Organizowanie usług społecznych, obok polityki zabezpieczenia dochodu są współcześnie najważniejszym komponentem polityk publicznych państwa w zakresie realizowanej polityki społecznej. Stanowią one odpowiedź na wyzwania społeczne i powiązane są z potrzebami wynikającymi z takich procesów jak: zmiany demograficzne i starzenie się społeczeństwa, zmiany w strukturze rodzin, przeobrażenia rynku pracy, wzrost liczby osób o szczególnych potrzebach i z niepełnosprawnością, ryzyka socjalne, kryzysy personalne i rodzinne, a także zapotrzebowanie na kompetencje i kwalifikacje.

W jednostkach samorządu terytorialnego rozwój usług społecznych, powinien wspierać proces deinstytucjonalizacji rozumiany nie tyle jako dążenie do zamknięcia zakładów opieki całodobowej, ale jako proces rozwoju usług społecznych na poziomie rodziny i lokalnej społeczności, który miałby umożliwić pozostawanie przez osobę potrzebującą pomocy jak najdłużej w swoim środowisku zamieszkania. Zmiany w zakresie DI będą następowały w pierwszej kolejności poprzez uruchamianie nowych usług i nowych miejsc świadczenia usług w tzw. środowisku, tak by zapełnić obecnie istniejącą lukę pomiędzy opieką domową a instytucjonalną opieką całodobową.

Aby sprostać wyzwaniom związanym z rozwojem usług społecznych i deinstytucjonalizacji na poziomie gmin i powiatów, niezbędne jest przygotowanie Lokalnych Planów Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych (LPDI). Jednym z elementów LPDI jest dokonanie pogłębionej diagnozy stanu istniejącego i potrzeb społeczności lokalnej co do zakresu oraz form funkcjonowania i rozwoju usług społecznych.

Dlatego też głównym celem „Diagnozy lokalnych zasobów i potrzeb w zakresie usług społecznych w województwie mazowieckim” (zwanej dalej Diagnozą) jest kompleksowa ocena stanu i potrzeb sektora usług społecznych w gminach i powiatach Mazowsza. Diagnoza zawiera analizę obecnych zasobów oraz ocenę potrzeb mieszkańców województwa, szczególnie w kontekście opieki nad osobami starszymi, z niepełnosprawnościami, bezdomnymi, w kryzysie zdrowia psychicznego oraz dla rodzin z dziećmi w tym z dziećmi z niepełnosprawnościami. Niniejszy dokument stanowi raport częściowy z Diagnozy i dotyczy gminy Czarnia w powiecie ostrołęckim. Diagnoza składała się z 5 głównych komponentów badawczych. Tworzą one pełny obraz sytuacji w zakresie zasobów i potrzeb sektora usług społecznych w gminie Czarnia oraz przedstawiają analizę zasobów i potrzeb kadrowych instytucji w tej jednostce samorządu terytorialnego.

Rysunek 1. Komponenty badawcze diagnozy.

Źródło: Opracowanie własne IBC.

NAJWAŻNIEJSZE WNIOSKI

I. Demografia

Gminę Czarnia zamieszkiwało na koniec 2023 roku 2 217 osób, z czego 1 068 to kobiety, a 1 149 to mężczyźni. Spośród ogółu ludności odnotowano: 394 mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym, 1 444 mieszkańców w wieku produkcyjnym, 379 mieszkańców w wieku poprodukcyjnym.

II. Sytuacja gospodarcza gminy

Z uzyskanych danych dotyczących sytuacji gospodarczej gminy wynikało, że dochody per capita były wyższe od średniej powiatowej i wojewódzkiej. Natomiast liczba zarejestrowanych w systemie REGON podmiotów gospodarczych była niższa od wskaźników dla powiatu i województwa.

III. Lokalne zasoby usług społecznych

Na terenie gminy było zarejestrowanych 13 organizacji pozarządowych, działało także 5 Kół Gospodyń Wiejskich.

W przypadku placówek niepomocowych w gminie funkcjonowały: biblioteka, placówka służby zdrowia.

W gminie Czarnia zlokalizowane były następujące gminne i powiatowe placówki wsparcia (w tym jednostki organizacyjne pomocy społecznej): centrum usług społecznych 2 Kluby senior+.

W ramach projektów gmina oferuje także usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami: usługę opieki wytchnieniowej oraz usługę osobistego asystenta osoby niepełnosprawnej.

IV. Pomoc społeczna

Struktura pomocy społecznej udzielanej przez CUS w gminie Czarnia pokazywała, że dominującą formą wsparcia były świadczenia niepieniężne. W 2023 r. ze świadczeń w formie niepieniężnej skorzystało 162 osoby. W tym samym okresie świadczenia w formie pieniężnej otrzymało 38 osób. W ramach struktury otrzymanych świadczeń pomocy społecznej pomoc uzyskiwały w przeważającej części kobiety i osoby w wieku 0–17 lat.

Wśród głównych powodów przyznawania pomocy społecznej przez CUS w gminie Czarnia w 2023 r. należało wymienić następujące: ubóstwo (66 rodzin), długotrwałą lub ciężką chorobę (63 rodziny), niepełnosprawność (33 rodziny), bezrobocie (19 rodzin), bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego (11 rodzin).

W 2023 roku w gminie Czarnia przeprowadzono 107 wywiadów środowiskowych, które objęły 104 rodziny, liczące łącznie 372 osoby. Praca socjalna została skierowana do 105 rodzin, w których znajdowało się łącznie 317 osób. W tym samym roku zawarto 4 kontrakty socjalne, które objęły łącznie 5 osób.

V. Charakterystyka usług społecznych dla **osób starszych** w gminie Czarnia w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Na terenie gminy liczba osób starszych w 2023 r. wyniosła 379, co stanowiło 17,10% ogółu mieszkańców. Pomocą społeczną objęto 16 rodzin spośród osób starszych, z czego 5 z nich było jednoosobowych. W sumie udzielone wsparcie dotyczyło 43 członków tych rodzin, co stanowiło 1,94% ogółu mieszkańców gminy.

W gminie Czarnia usługi opiekuńcze świadczone dla 3 osób na łączną kwotę 51 453 zł.

Na terenie gminy znajdowały się placówki wsparcia dla osób starszych w postaci 2 Klubów senior+.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Czarnia dobrze wspiera osoby starsze (21% beneficjenci usług społecznych, 44% niekorzystający z nich).

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że usługi oferowane przez gminę Czarnia osobom starszym są niewystarczające (36% beneficjentów usług społecznych, 31% niekorzystających z nich).

Wśród ankietowanych przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób starszych na terenie gminy Czarnia jest trudne (40% beneficjentów usług społecznych, 36% niekorzystających z nich).

Z analizy formularzy badawczych wynika, że w ciągu ostatnich 3 lat w gminie Czarnia osoby starsze najczęściej korzystały z następujących usług:

- wsparcia w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służącego ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania organizowanych przez gminę
- całodobowych stacjonarnych ośrodków wsparcia.

W opinii wszystkich przebadanych mieszkańców gminy Czarnia najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób starszych to:

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)

- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).

VI. Charakterystyka usług społecznych dla **osób z niepełnosprawnościami** w gminie Czarnia w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Według NSP w gminie Czarnia zamieszkiwały 274 osoby z niepełnosprawnościami. W 2023 roku niepełnosprawność członka rodziny była powodem, dla którego wsparcie z pomocy społecznej otrzymały 33 rodziny zamieszkujące gminę Czarnia, w których żyło łącznie 105 osób. Warto również zauważyć, że w 2023 roku z tytułu niepełnosprawności nie przyznano zasiłków okresowych.

W ramach projektów gmina oferuje także usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami: usługę opieki wytchnieniowej oraz usługę osobistego asystenta osoby niepełnosprawnej.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Czarnia dobrze wspiera osoby z niepełnosprawnościami (39% beneficjentów usług społecznych, 40% niekorzystających z nich).

Pośród badanych mieszkańców przeważa opinia, że usługi oferowane przez gminę Czarnia dla osób z niepełnosprawnościami są niewystarczające (39% beneficjentów usług społecznych, 39% niekorzystających z nich).

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami na terenie gminy Czarnia jest trudne (54% beneficjentów usług społecznych, 30% niekorzystających z nich).

Ankietowani uznali, że w ciągu ostatnich 3 lat w gminie Czarnia osoby z niepełnosprawnościami najczęściej korzystały z następujących usług:

- stacjonarnych, całodobowych ośrodków wsparcia
- wsparcia w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- dziennych ośrodków wsparcia.

W opinii wszystkich przebadanych mieszkańców gminy Czarnia najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami to:

- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- działania rehabilitacyjne
- asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami.

VII. Charakterystyka usług społecznych dla **osób w kryzysie bezdomności** w gminie Czarnia w świetle danych zastanych i badań ankietowych

W roku 2023 bezdomność była przyczyną udzielenia pomocy społecznej 1 rodzinie, obejmującej 1 osobę, co stanowiło 0,05% populacji.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców zdanie na temat oceny wsparcia osób w kryzysie bezdomności przez gminę Czarnia jest podzielone. O ile beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że gmina źle wspiera osoby bezdomne (32% ankietowanych) niż dobrze wspiera (18% ankietowanych), to mieszkańcy niekorzystający ze wsparcia mają odwrotne zdanie (14% ankietowanych uznało, że gmina źle wspiera takie osoby, 29% ankietowanych uznało, że dobrze wspiera).

Ankietowani wskazali także, że usługi oferowane osobom w kryzysie bezdomności przez gminę Czarnia są niewystarczające (46% beneficjentów usług społecznych, 29% niekorzystających z nich).

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności na terenie gminy Czarnia jest trudne (33% beneficjentów usług społecznych, 39% niekorzystających z nich).

Z analizy materiału badawczego wynika, że w ciągu ostatnich 3 lat osoby w kryzysie bezdomności z terenu gminy Czarnia najczęściej korzystały z następujących usług:

- usług wspierających integrację społeczno-zawodową.

W opinii wszystkich przebadanych mieszkańców gminy Czarnia najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności to:

- noclegownie, ogrzewalnie
- praca socjalna
- schroniska dla osób bezdomnych.

VIII. Charakterystyka usług społecznych dla **osób w kryzysie zdrowia psychicznego** w gminie Czarnia w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Analiza statystyk CUS w gminie Czarnia wskazywała, że w 2023 roku 63 rodziny były objęte świadczeniami z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby. Ze wsparcia z powodu alkoholizmu skorzystało w 2023 roku 6 rodzin, w których funkcjonowało 20 osób. Narkomania nie występowała jako powód udzielania pomocy społecznej.

Na przeciwdziałanie alkoholizmowi gmina przeznaczyła 13 889 złotych. W 2023 roku przyznano 6 zasiłków okresowych z tytułu długotrwałej choroby na łączną kwotę 10 208 zł.

Na terenie gminy funkcjonowała placówka wsparcia dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w postaci warsztatu terapii zajęciowej.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców zdanie na temat oceny wsparcia osób w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminę Czarnia jest podzielone. O ile beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że gmina dobrze wspiera takie osoby (29% ankietowanych) niż źle wspiera (21% ankietowanych), to mieszkańcy niekorzystający ze wsparcia mają odwrotne zdanie (27% ankietowanych uznało, że gmina źle wspiera, a 20% ankietowanych uznało, że gmina dobrze wspiera).

Uczestniczący w badaniu mieszkańcy stwierdzili, że usługi oferowane osobom w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminę Czarnia są niewystarczające (50% beneficjentów usług społecznych, 34% niekorzystających z nich).

Wśród ankietowanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego na terenie gminy Czarnia jest trudne (54% beneficjentów usług społecznych, 39% niekorzystających z nich).

Z analizy materiału badawczego wynika, że w ciągu ostatnich 3 lat osoby w kryzysie zdrowia psychicznego z terenu gminy Czarnia najczęściej korzystały z następujących usług:

- specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania organizowanych przez gminę
- wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służącego ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- dziennych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- stacjonarnych, całodobowych ośrodków wsparcia
- mieszkań treningowych i wspomaganych.

W opinii wszystkich przebadanych mieszkańców gminy Czarnia najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego to:

- dzienne ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- stacjonarne, całodobowe ośrodki wsparcia
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).

IX. Charakterystyka usług społecznych dla rodzin z dziećmi w gminie Czarnia w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Według danych GUS w 2023 roku, w gminie Czarnia, zamieszkiwały 394 osoby w wieku przedprodukcyjnym, co stanowiło 17,77% mieszkańców gminy. W przypadku wsparcia w ramach

systemu pomocy społecznej rodziny z dziećmi stanowiły 49,01% spośród wszystkich objętych świadczeniami. W tych rodzinach mieszkały łącznie 354 osoby. Rodzin z 1 dzieckiem było 14 i stanowiły 18,92% wszystkich rodzin, rodzin z 2 dziećmi było 33 i stanowiły 44,59% wszystkich rodzin, rodzin z 3 dziećmi było 17 i stanowiły 22,97% wszystkich rodzin, rodzin z 4 dziećmi było 6 i stanowiły 8,11% wszystkich rodzin, rodzin z 6 dziećmi było 2 i stanowiły 2,70% wszystkich rodzin, rodzin z 7 i więcej dziećmi było 2 i stanowiły 2,70% wszystkich rodzin. W 2023 roku pomocą społeczną objęto 6 rodzin niepełnych, zamieszkiwanych przez 19 osób.

W 2023 r. w gminie Czarnia świadczenia przyznane w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” otrzymało 158 dzieci, co stanowiło koszt 141 334 zł. Pracą asystenta rodziny objęto 4 rodziny. Koszt pobytu dzieci w pieczy zastępczej wyniósł 91 618 zł. W 2023 roku na świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego wydatkowano 2 169 808 zł.

Wśród mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Czarnia źle wspiera rodziny z dziećmi (25% beneficjentów usług społecznych, 29% niekorzystających z nich).

Wśród uczestników procesu badawczego przeważa opinia, że usługi oferowane rodzinom z dziećmi przez gminę Czarnia są wystarczające (28% beneficjentów usług społecznych, 28% niekorzystających z nich).

Opinia o stopniu trudności w uzyskaniu usług społecznych dla rodzin z dziećmi na terenie gminy Czarnia jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych równie często przyznają, że uzyskanie ww. usług jest łatwe jak i trudne (po 29% ankietowanych). Natomiast mieszkańcy niekorzystający z usług społecznych częściej przyznają, że ich uzyskanie jest łatwe (26% ankietowanych) niż że jest trudne (24% ankietowanych).

Z analizy materiału badawczego wynika, że w ciągu ostatnich 3 lat rodziny z dziećmi z terenu gminy Czarnia najczęściej korzystały z następujących usług:

- wsparcia asystenta rodziny
- działań na rzecz rodzin wspierających
- pracy socjalnej.

W opinii wszystkich przebadanych mieszkańców gminy Czarnia najbardziej potrzebne usługi społeczne dla rodzin z dziećmi to:

- placówki wsparcia dziennego dla dzieci
- pomoc psychologiczna, poradnictwo prawne
- poradnictwo, warsztaty, terapie.

X. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w gminie Czarnia w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji

Wszyscy przedstawiciele badanych instytucji w gminie mają wiedzę o rozwoju środowiskowych usług społecznych określanych pojęciem deinstytucjonalizacji i rozumieją jej definicję.

Wszyscy przedstawiciele badanych instytucji podzielają zdanie, że rozwój środowiskowych usług społecznych, czyli deinstytucjonalizacja jest słusznym kierunkiem rozwoju polityki społecznej w Polsce.

Zdaniem pracowników badanych instytucji przede wszystkim pożądanym jest w nich rozwój usług społecznych dla następujących grup odbiorców: osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami, osoby z problemami zdrowia psychicznego, osoby, które potrzebują umieszczenia w DPS oraz rodziny z dziećmi (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

Główne bariery w rozwoju usług społecznych zgłaszane przez przedstawicieli badanych instytucji w stosunku do poszczególnych grup odbiorców w gminie Czarnia to: brak środków finansowych, brak wystarczających zasobów kadrowych oraz brak wystarczających zasobów w zakresie infrastruktury (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

Instytucje zgłaszają umiarkowaną gotowość do rozwoju usług społecznych biorąc pod uwagę następujące wymiary:

- wymiar kadrowy (stan i wykształcenie kadr) – raczej gotowe
- wymiar finansowy (budżet instytucji) – raczej niegotowe
- wymiar infrastrukturalny (budynki) – raczej gotowe.

Przedstawiciele badanych instytucji w gminie Czarnia słyszeli o idei tworzenia centrum usług społecznych i pozytywnie ją oceniają. Przedstawiciele badanych instytucji przyznali, że w ich gminie lub powiecie funkcjonuje Centrum Usług Społecznych.

Przedstawiciele badanych instytucji przyznali, że w ich gminie lub powiecie działają organizacje pozarządowe, zaś ich doświadczenia we współpracy z nimi są pozytywne.

ROZDZIAŁ I

DIAGNOZA LOKALNYCH ZASOBÓW GMINY CZARNIA W ZAKRESIE USŁUG SPOŁECZNYCH W ŚWIETLE ANALIZY DANYCH ZASTANYCH

I. Analiza sytuacji społecznej i demograficznej

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, na dzień 31 grudnia 2023 roku liczba mieszkańców gminy Czarnia wyniosła 2 217 osób. Przyrost naturalny w gminie był ujemny i kształtował się na poziomie -10 osób. W 2023 roku saldo migracyjne było ujemne i wyniosło -13 osób. W strukturze demograficznej przeważali mężczyźni, którzy stanowili 52,83% liczby mieszkańców.

Tabela 1. Sytuacja demograficzna w gminie Czarnia w 2023 r.

Wyszczególnienie	Wartość dla gminy	Średnia wartość dla powiatu (benchmark)	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Liczba ludności	2 217	7 954	11 658
Gęstość zaludnienia	23,6	42,30	234,9
Przyrost naturalny	-10	-15	-30
Saldo migracji	-13	9	31
Kobiety na 100 mężczyzn	93	97	101
Liczba i % osób w wieku przedprodukcyjnym	394, 17,77%	1 653, 20,23%	2 341, 19,79%
w tym K	194	795	1 139
w tym M	200	857	1 202
Liczba i % osób w wieku produkcyjnym	1 444, 65,13%	4 823, 60,62%	6 753, 58,08%
w tym K	630	2 167	3 589
w tym M	814	2 656	3 164
Liczba i % osób 65+	379, 17,10%	1476, 19,14%	2 564, 22,13%
w tym K	244	958	1 672
w tym M	135	518	892

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych GUS.

Na każde 100 osób w wieku produkcyjnym w 2023 roku przypadało 26 osób w wieku poprodukcyjnym. Inne wskaźniki obciążenia demograficznego dla gminy w 2023 roku obejmowały:

- liczbę 53,5 osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym
- wartość 96 osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym
- współczynnik obciążenia demograficznego osób starszych wyniósł 21,60%
- odsetek osób w wieku 65 lat i więcej wynosił 17,10%, w tym dla kobiet 11,01%, a dla mężczyzn 6,09%.

Tabela 2. Sytuacja gospodarcza w gminie Czarnia w 2023 r.

Wyszczególnienie	Wartość dla gminy	Średnia wartość dla powiatu (benchmark)	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Dochody gminy per capita	8 484,69 zł	6 608,81 zł	7 388,45 zł
Dochody własne per capita	2 516,19 zł	2 240,63 zł	2 813,98 zł
Podmioty w regon/1000 mieszk.	65	79	99

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych GUS.

Tabela 2 ukazywała podstawowe wskaźniki charakteryzujące sytuację gospodarczą gminy Czarnia w 2023 roku. W zestawieniu uwzględniono dochody gminy per capita, dochody własne per capita oraz liczbę podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Dla lepszego zobrazowania pozycji gminy wartości te porównano ze średnimi wynikami dla powiatu oraz województwa mazowieckiego (bez Warszawy). Z przedstawionych danych wynikało, że dochody gminy per capita były wyższe od średniej powiatowej i wojewódzkiej. Natomiast liczba zarejestrowanych w systemie REGON podmiotów gospodarczych była niższa od wskaźników dla powiatu i województwa.

Tabela 3. Kapitał społeczny w gminie Czarnia w 2023 r.

Wyszczególnienie	Wartość dla gminy	Średnia wartość dla powiatu (benchmark)	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Liczba organizacji pozarządowych	13	22,27	38
NGO/ 1000 mieszk.	5,86	3,17	3,38
Frekwencja w wyborach samorządowych	42,01%	57,67%	58,92%
Frekwencja w wyborach parlamentarnych	61,97%	67,98%	73,86%

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie NGO.pl oraz Państwowej Komisji Wyborczej.

Tabela 3 przedstawiała wybrane wskaźniki społeczne dotyczące gminy Czarnia w 2023 roku, w porównaniu do średnich wartości dla powiatu oraz województwa mazowieckiego (bez Warszawy). Analiza obejmowała liczbę organizacji pozarządowych (NGO) oraz ich liczbę w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Dodatkowo zestawiono frekwencję w wyborach samorządowych i parlamentarnych, co pozwalało na ocenę poziomu zaangażowania obywatelskiego mieszkańców gminy w stosunku do szerszego kontekstu regionalnego. W przypadku wskaźników dotyczących NGO były one wyższe od średniej w powiecie i województwie. Natomiast w zakresie aktywności obywatelskiej (frekwencji wyborczej) wartość

wskaźników wyborów parlamentarnych oraz samorządowych była niższa od średnich powiatowych i wojewódzkich.

II. Analiza lokalnych zasobów usług społecznych

W gminie Czarnia funkcjonowała 1 jednostka organizacyjna pomocy społecznej, tj. centrum usług społecznych.

Tabela 4. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej na terenie gminy Czarnia

Nazwa	Lokalizacja	Organ prowadzący	Liczba pracowników	Koszty utrzymania	Sposób finansowania
Centrum Usług Społecznych	Czarnia 13, 07-431 Czarnia	Urząd gminy	10	4 884 151 zł	Środki własne gminy, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych CUS.

Zapewniało ono szeroki zakres usług i świadczeń, działając na rzecz osób i rodzin wymagających pomocy. W tabeli 4 przedstawiono szczegółowe dane dotyczące lokalizacji, organizacji pracy, liczby pracowników, kosztów utrzymania oraz źródeł finansowania tej jednostki.

Tabela 5. Podmioty ekonomii społecznej na terenie gminy Czarnia

Typ Podmiotu Ekonomii Społecznej	Liczba Podmiotów
Organizacje pozarządowe	13
Koła Gospodyń Wiejskich	5
Spółdzielnia socjalna	0
Zakład Aktywności Zawodowej	0
Centrum Integracji Społecznej	0
Klub integracji Społecznej	0
Warsztaty Terapii Zajęciowej	0

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator.

W gminie Czarnia funkcjonowały podmioty ekonomii społecznej, które wspierały lokalną społeczność i rozwój inicjatyw społeczno-gospodarczych. Dominowały organizacje pozarządowe, których liczba wynosiła 13, co stanowiło największą grupę w tej kategorii. Działało także 5 Kół Gospodyń Wiejskich, angażujących się w aktywność społeczną i kulturalną.

Tabela 6. Organizacje pozarządowe na terenie gminy Czarnia

Rodzaj działalności NGO	Liczba NGO
Sport	2
Kultura	0
Edukacja	0
Zdrowie	0
Pomoc społeczna	0
Bezpieczeństwo	4
Rozwój lokalny	3
Ekologia	1
Demokracja	0
Wsparcie organizacji pozarządowych	0

Rodzaj działalności NGO	Liczba NGO
Rynek pracy	0
Działalność międzynarodowa	0
Nauka i technika	0
Branżowe	0
Religia	0
Suma	10

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych <https://spis.ngo.pl/mazowieckie-czarnia-141502?cat%5B2386%5D=2387&cat%5B2898%5D=2899> i zestawienia udostępnionego przez Stowarzyszenie Klon/Jawor [dostęp 1.12.2024].

W gminie Czarnia w 2024 roku było łącznie zarejestrowanych 13 organizacji pozarządowych. Spośród nich rodzaj swojej działalności wskazało 10 (jedna organizacja mogła wskazać kilka działalności lub nie musiała wskazywać żadnej). W tabeli 6 przedstawiono je w podziale na rodzaj prowadzonej działalności. Z zawartych powyżej danych wynikało, że dominującym rodzajem organizacji pozarządowych na terenie gminy były te o charakterze bezpieczeństwa i rozwoju społeczności lokalnych.

Tabela 7. Podmioty niepomocowe na terenie gminy Czarnia

Nazwa podmiotu niepomocowego	Lokalizacja	Organ prowadzący	Liczba pracowników	Sposób finansowania	Świadczone usługi
Gminna Biblioteka Publiczna w Czarni	ul. Czarnia 43A, 07-431 Czarnia	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, czytelnictwo
Gminny Ośrodek Zdrowia	Czarnia35, 07-431 Czarnia	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi medyczne

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych Urzędu gminy Czarnia. Więcej informacji na stronie gminy pod adresem: <https://czarnia.com.pl/> [Dostęp: 18.12.2024]

W tabeli 7 zawarto zestawienie informacji dotyczących podmiotów niepomocowych funkcjonujących na terenie gminy Czarnia. Zestawienie obejmowało nazwę i lokalizację podmiotów, organ prowadzący, liczbę pracowników (jeśli dane były dostępne), źródła finansowania oraz rodzaje świadczonych usług. Przedstawione podmioty realizowały różnorodne zadania w zakresie kultury, sportu, edukacji oraz ochrony zdrowia, wspierając rozwój społeczności lokalnej. Z przedstawionych powyżej danych wynikało, że na terenie gminy funkcjonowały następujące placówki niepomocowe: biblioteka oraz placówka służby zdrowia.

III. Analiza świadczonych usług społecznych

1. Pomoc społeczna

Poniższa tabela 8 przedstawiała zestawienie danych dotyczących liczby osób i rodzin objętych świadczeniami pomocy społecznej w gminie Czarnia w 2023 roku w porównaniu ze średnimi wartościami dla powiatu i województwa. Dane obejmowały zarówno świadczenia pieniężne, jak i niepieniężne, z uwzględnieniem struktury wiekowej beneficjentów. Dodatkowo zaprezentowano liczbę kobiet, mężczyzn oraz rodzin korzystających ze świadczeń, a także liczbę osób w tych rodzinach.

Tabela 8. Osoby korzystające z pomocy społecznej w Ośrodku Pomocy Społecznej w 2023 roku

Wyszczególnienie	Wartość dla gminy	Średnia wartość dla powiatu	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Liczba osób, którym przyznano świadczenie	198	209	265
- świadczenia pieniężne	38	78	154
- świadczenia niepieniężne	162	136	131
Liczba rodzin	99	127	260
Liczba osób w rodzinach	372	370	553

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych CUS Czarnia (MRIPS-03R).

Tabela 9. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej w Ośrodku Pomocy Społecznej w 2023 roku w podziale na wiek i płeć

Wyszczególnienie	Wartość dla gminy	Średnia wartość dla powiatu	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
- w wieku 0-17	74,75%	50,90%	40,32%
- w wieku produkcyjnym	21,71%	40,14%	42,21%
- w wieku poprodukcyjnym	3,54%	8,96%	17,47%
Liczba kobiet, którym przyznano świadczenia	53,03%	48,96%	49,13%
Liczba mężczyzn, którym przyznano świadczenia	46,97%	51,04%	50,87%

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych CUS Czarnia (OZPS).

Struktura pomocy społecznej udzielanej przez CUS w gminie Czarnia pokazywała, że dominującą formą wsparcia były świadczenia niepieniężne. W 2023 r. ze świadczeń w formie niepieniężnej skorzystało 162 osoby. W tym samym okresie świadczenia w formie pieniężnej otrzymało 38 osób. W ramach struktury otrzymanych świadczeń pomocy społecznej pomoc uzyskiwały w przeważającej części kobiety i osoby w wieku 0–17 lat.

Tabela 10. Powody przyznawania pomocy społecznej w ośrodku pomocy społecznej w gminie Czarnia w 2023 roku

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	% rodzin korzystających z pomocy społecznej	% mieszkańców gminy
Ubóstwo	66	246	66,67%	11,1%
Sieroctwo	0	0	0%	0%
Bezdomność	1	1	1,01%	0,05%
Potrzeba ochrony macierzyństwa	33	193	33,33%	8,71%
- w tym wielodzietność	33	193	33,33%	8,71%
Bezrobocie	19	64	19,19%	2,89%
Niepełnosprawność	33	105	33,33%	4,74%
Długotrwała lub ciężka choroba	63	205	63,64%	9,25%
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	11	45	11,11%	2,03%
- w tym rodziny niepełne	5	15	5,05%	0,68%
- w tym rodziny wielodzietne	2	11	2,02%	0,5%
Przemoc domowa	0	0	0%	0%
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0%	0%

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	% rodzin korzystających z pomocy społecznej	% mieszkańców gminy
Alkoholizm	6	20	6,06%	0,90%
Narkomania	0	0	0%	0%
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	2	2	2,02%	0,09%
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub pozwolenie na pobyt czasowy	0	0	0%	0%
Zdarzenie losowe	1	1	1,01%	0,05%
Sytuacja kryzysowa	0	0	0%	0%
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0%	0%

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych CUS.

Zgodnie z artykułem 7 ustawy o pomocy społecznej¹, pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy domowej, potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, trudności w integracji cudzoziemców, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Wśród powodów przyznawania pomocy przez CUS w gminie Czarnia w 2023 roku należy wymienić następujące:

- ubóstwo dotknęło 66 rodzin
- długotrwałą lub ciężką chorobę, która dotyczyła 63 rodzin
- niepełnosprawność wystąpiła u 33 rodzin
- potrzeba ochrony macierzyństwa dotyczyła 33 rodzin, w tym 33 rodzin wielodzietnych
- bezrobocie dotknęło 19 rodzin
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego dotyczyła 11 rodzin, w tym 5 rodzin niepełnych oraz 2 rodziny wielodzietne
- alkoholizm wystąpił u 6 rodzin
- trudność w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego wystąpiła w 2 rodzinach
- bezdomność dotknęła 1 rodzinę
- zdarzenia losowe dotknęły 1 rodzinę
- potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi oraz klęska żywiołowa lub ekologiczna, sytuacja kryzysowa, , przemoc domowa, narkomania, trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub pozwolenie na pobyt czasowy, sieroctwo nie były przyczyną przyznania wsparcia z pomocy społecznej.

W 2023 roku zasiłki stałe przyznano łącznie 9 osobom na łączną kwotę 64 610 zł. Z tego:

¹ Tekst jednolity Dz.U. z 2024 poz. 1283

- zasiłki stałe dla osób samotnie gospodarujących otrzymało 9 osób na sumę 64 610 zł.

W 2023 roku zasiłki okresowe przyznano 13 osobom na łączną kwotę 30 494 zł. Z tego:

- z tytułu bezrobocia udzielono 8 zasiłków o wartości 20 286 zł
- z tytułu długotrwałej choroby przyznano 6 zasiłków na łączną kwotę 10 208 zł.

W 2023 roku gmina Czarnia udzieliła wsparcia w różnych formach. Zasiłki celowe na pokrycie wydatków związanych ze zdarzeniami losowymi otrzymała 1 osoba, na co przeznaczono łącznie 1 500 złotych. Inne zasiłki celowe i świadczenia w naturze przyznano 27 osobom na łączną kwotę 21 338 zł.

W 2023 roku gmina Czarnia udzieliła wsparcia w postaci dodatku energetycznego dla 1 osoby na łączną kwotę 1 530 zł. Natomiast dodatku mieszkaniowego udzielono 8 gospodarstwom domowym w wysokości 16 775 zł. Gmina posiadała w 2023 roku środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w wysokości 5 279 522 zł, w tym w budżecie CUS 4 884 151 zł.

2. Zasoby instytucjonalne

Na terenie gminy nie funkcjonował dom pomocy społecznej prowadzony przez gminę. Mieszkańcy gminy, którzy wymagali umieszczenia w takiej placówce, byli kierowani do instytucji prowadzonych przez powiat.

3. Praca socjalna

W 2023 roku w gminie Czarnia przeprowadzono 107 wywiadów środowiskowych, które objęły 104 rodziny, liczące łącznie 372 osoby. Praca socjalna została skierowana do 105 rodzin, w których znajdowało się łącznie 317 osób. W tym samym roku zawarto 4 kontrakty socjalne, które objęły łącznie 5 osób.

4. Zasoby i usługi wspierające osoby starsze

Na terenie gminy liczba osób starszych wyniosła 379, co stanowiło 17,10% ogółu mieszkańców. Pomocą społeczną objęto 16 rodzin spośród osób starszych, z czego 5 z nich było jednoosobowych. W sumie udzielone wsparcie dotyczyło 43 członków tych rodzin, co stanowiło 1,94% ogółu mieszkańców gminy.

W gminie Czarnia usługi opiekuńcze świadczone dla 3 osób na łączną kwotę 51 453 zł.

Na terenie gminy znajdowały się placówki wsparcia dla osób starszych w postaci 2 Klubów senior+.

5. Zasoby i usługi wspierające osoby z niepełnosprawnościami

Według NSP w gminie Czarnia zamieszkiwały 274 osoby z niepełnosprawnościami. W 2023 roku niepełnosprawność członka rodziny była powodem, dla którego wsparcie z pomocy społecznej otrzymały 33 rodziny zamieszkujące gminę Czarnia, w których żyło łącznie 105 osób.

W ramach projektów gmina oferuje także usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami: usługę opieki wytchnieniowej oraz usługę osobistego asystenta osoby niepełnosprawnej.

6. Zasoby i usługi wspierające osoby w kryzysie bezdomności

W 2023 roku bezdomność była przyczyną udzielenia pomocy społecznej 1 rodzinie, obejmującej 1 osobę, co stanowiło 0,05% populacji.

7. Zasoby i usługi wspierające osoby w kryzysie zdrowia psychicznego

Analiza statystyk CUS w gminie Czarnia wskazywała, że w 2023 roku 63 rodziny były objęte świadczeniami z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby. Ze wsparcia z powodu alkoholizmu skorzystało w 2023 roku 6 rodzin, w których funkcjonowało 20 osób.

Na przeciwdziałanie alkoholizmowi gmina przeznaczyła 13 889 złotych. W 2023 roku przyznano 6 zasiłków okresowych z tytułu długotrwałej choroby na łączną kwotę 10 208 zł.

Na terenie gminy funkcjonowała placówka wsparcia dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w postaci warsztatu terapii zajęciowej.

8. Zasoby i usługi wspierające rodzinę i dzieci w tym dzieci z niepełnosprawnościami

Według danych GUS w 2023 roku, w gminie Czarnia, zamieszkiwały 394 osoby w wieku przedprodukcyjnym, co stanowiło 17,77% mieszkańców gminy. W przypadku wsparcia w ramach systemu pomocy społecznej rodziny z dziećmi stanowiły 49,01% spośród wszystkich objętych świadczeniami. W tych rodzinach mieszkały łącznie 354 osoby. Rodzin z 1 dzieckiem było 14 i stanowiły 18,92% wszystkich rodzin, rodzin z 2 dziećmi było 33 i stanowiły 44,59% wszystkich rodzin, rodzin z 3 dziećmi było 17 i stanowiły 22,97% wszystkich rodzin, rodzin z 4 dziećmi było 6 i stanowiły 8,11% wszystkich rodzin, rodzin z 6 dziećmi było 2 i stanowiły 2,70% wszystkich rodzin, rodzin z 7 i więcej dziećmi było 2 i stanowiły 2,70% wszystkich rodzin. W 2023 roku pomocą społeczną objęto 6 rodzin niepełnych, zamieszkiwanych przez 19 osób.

W 2023 r. w gminie Czarnia świadczenia przyznane w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” otrzymało 158 dzieci, co stanowiło koszt 141 334 zł. Pracą asystenta rodziny objęto 4 rodziny. Koszt pobytu dzieci w pieczy zastępczej wyniósł 91 618 zł. W 2023 roku na świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego wydatkowano 2 169 808 zł.

ROZDZIAŁ II

DIAGNOZA USŁUG SPOŁECZNYCH – WNIOSKI Z BADANIA ANKIETOWEGO MIESZKAŃCÓW GMINY CZARNIA

I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej

1. Metodologia badania

Na potrzeby niniejszej diagnozy zostało przeprowadzone przez firmy IBC oraz CBM Indicator we współpracy z MCPS **badanie mieszkańców** gmin i powiatów w zakresie świadczonych usług społecznych w województwie mazowieckim. Badanie miało charakter ilościowy i zostało przeprowadzone w styczniu i lutym 2025 roku za pomocą kwestionariusza ankietowego skierowanego do mieszkańców korzystających i niekorzystających z usług społecznych. W badaniu zostało zastosowane podejście mieszane (mixed mode) obejmujące trzy techniki zbierania danych: CAWI (ankieta online), CATI (wywiady telefoniczne) oraz CAPI (wywiady bezpośrednie). **Wielkość próby dla mieszkańców gminy Czarnia wyniosła 90 ankietowanych** (część pytań ze względu na ich tematykę została zadana mniejszej, dedykowanej grupie mieszkańców).

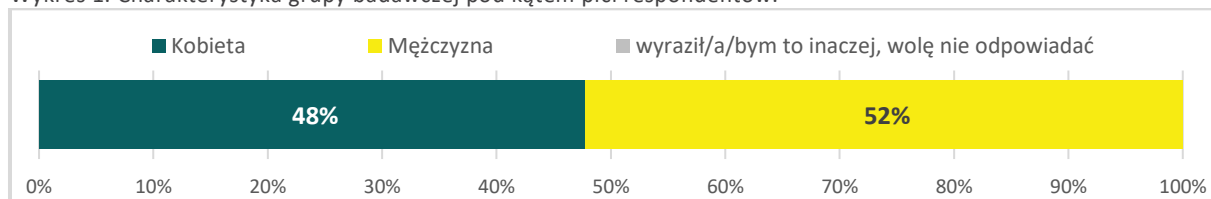
W badaniu mieszkańców gminy wyodrębniono dwie grupy: **beneficjentów usług społecznych** oraz **mieszkańców niekorzystających z usług społecznych**. Do grona beneficjentów zostały zaliczone osoby należące do pięciu podgrup i korzystające w ciągu ostatnich 3 lat z dedykowanych im usług społecznych:

- osoby starsze
- osoby z niepełnosprawnościami (w tym dzieci)
- osoby w kryzysie bezdomności
- osoby z problemami zdrowia psychicznego
- rodziny z dziećmi.

2. Charakterystyka grupy badawczej

Poniżej prezentujemy charakterystykę grupy badawczej w zakresie następujących zmiennych: płci, wieku, wykształcenia, sytuacji zawodowej, sytuacji materialnej respondentów. Grupa ta uczestniczyła w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Czarnia o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla pięciu grup beneficjentów.

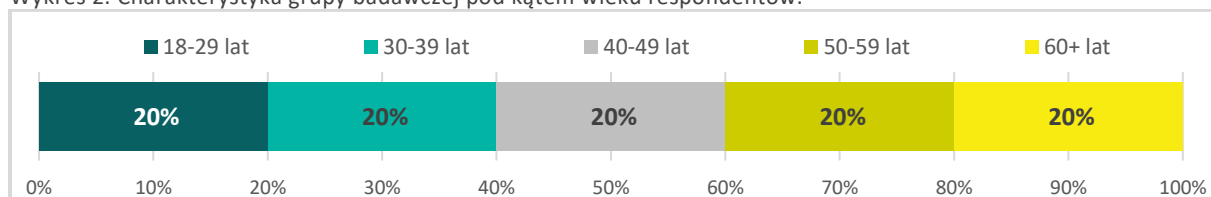
Wykres 1. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem płci respondentów.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przedmiotowym badaniu przeważającą grupą respondentów pod kątem płci byli mężczyźni (stanowili 52% badanych).

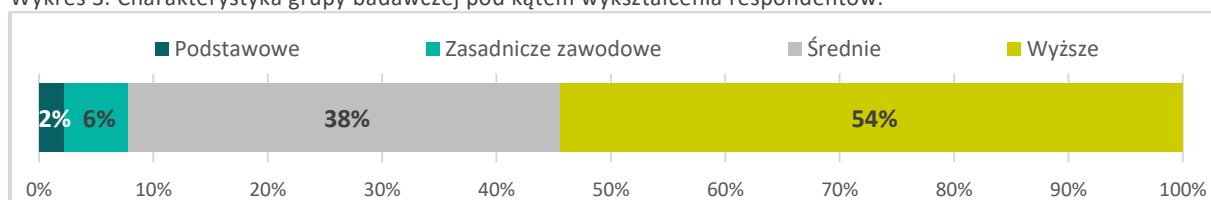
Wykres 2. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wieku respondentów.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku wieku respondentów nie odnotowano jednej dominującej grupy respondentów. W każdej z badanych grup wiekowych odnotowano około 20% ankietowanych.

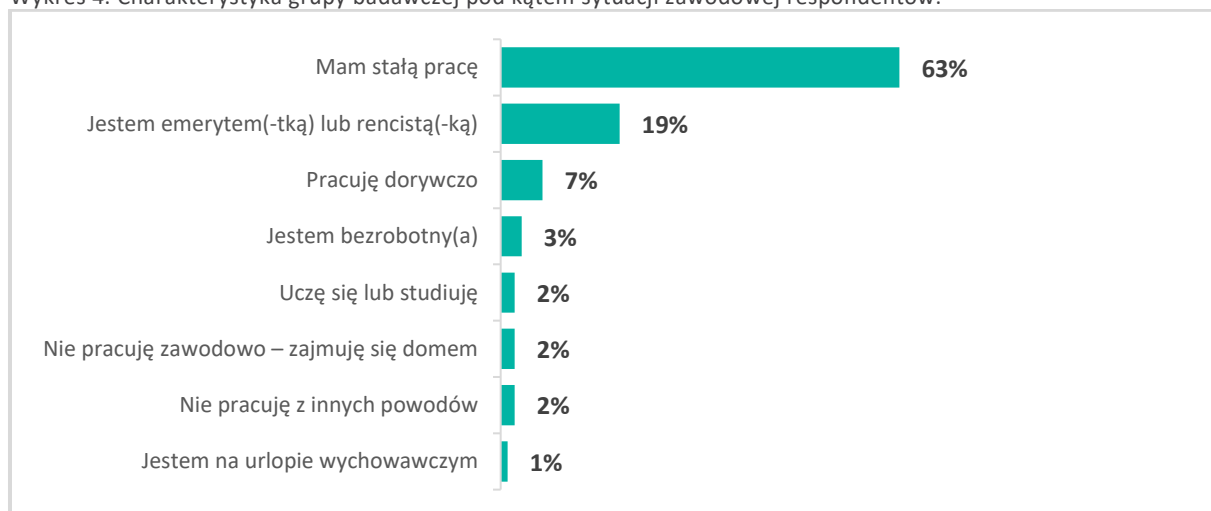
Wykres 3. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wykształcenia respondentów.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Analiza ankiet badawczych wykazała, że w przypadku wykształcenia respondentów dominującymi grupami były osoby z wykształceniem wyższym (54% badanych) i średnim (38% badanych).

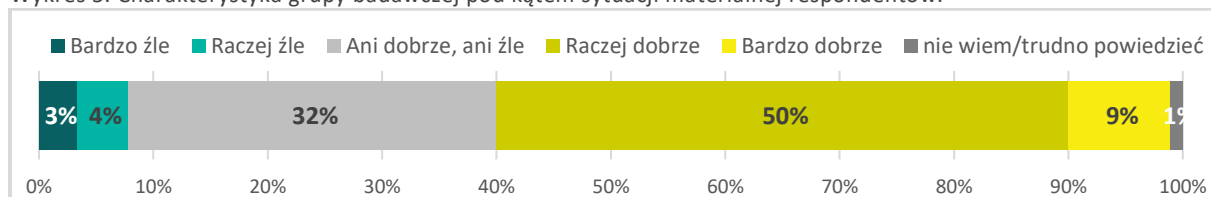
Wykres 4. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji zawodowej respondentów.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji zawodowej respondentów wskazuje na przeważającą grupę osób posiadających stałą pracę (63% badanych).

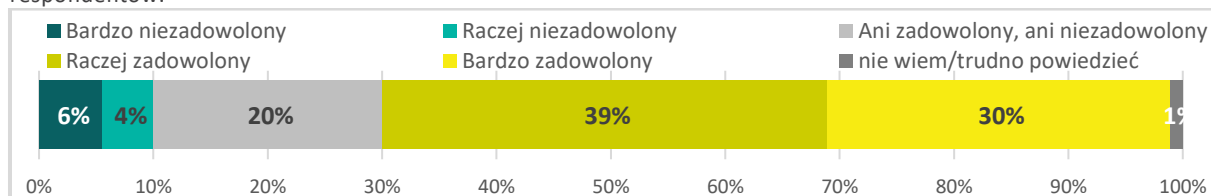
Wykres 5. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji materialnej respondentów.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Respondenci określili w przeważającej części swoją sytuację materialną jako raczej dobrą (50% badanych) oraz ani dobrą, ani złą (32% badanych).

Wykres 6. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem stopnia zadowolenia zamieszkiwania na terenie gminy przez respondentów.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

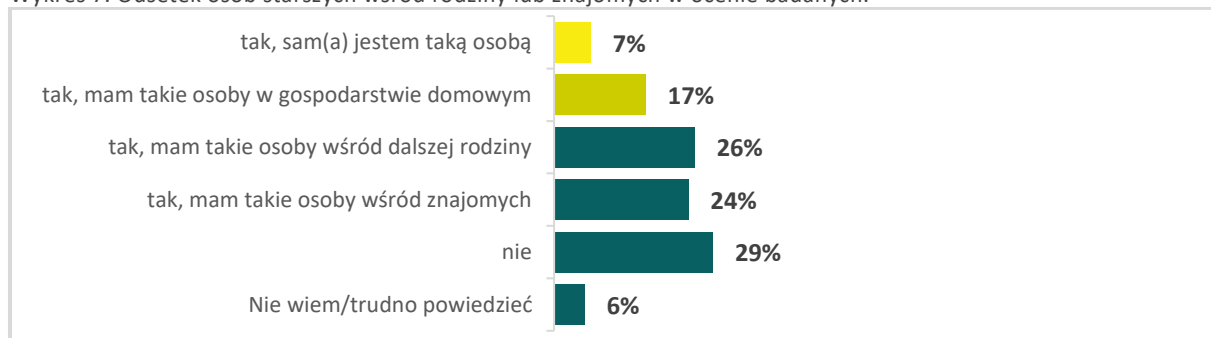
Ankietowani biorący udział w badaniu wyrazili opinię, że są raczej zadowoleni (39% badanych) oraz bardzo zadowoleni (30% badanych) z zamieszkiwania na terenie gminy Czarnia.

II. Opinie o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie w pięciu grupach beneficjentów

1. Usługi społeczne dla osób starszych

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Czarnia o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób starszych.

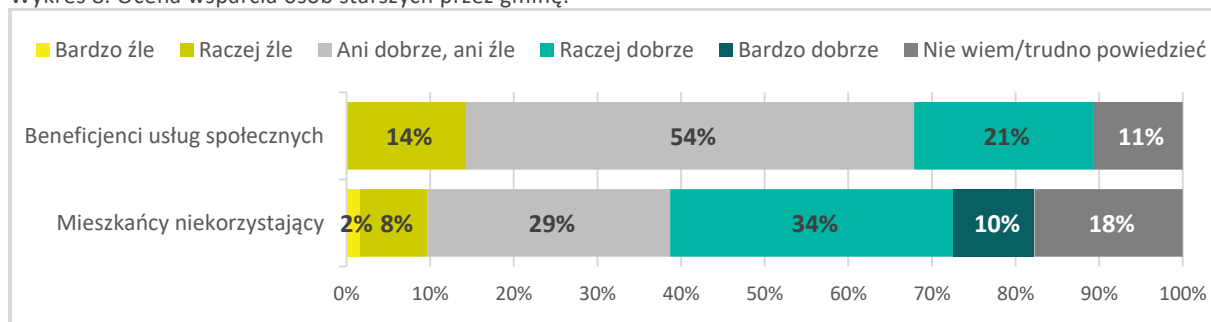
Wykres 7. Odsetek osób starszych wśród rodziny lub znajomych w ocenie badanych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców gminy Czarnia 7% stanowiły osoby starsze, dodatkowo 17% badanych przyznało, że ma takie osoby w gospodarstwie domowym natomiast 26% ankietowanych ma takie osoby wśród dalszej rodziny a 24% wśród znajomych.

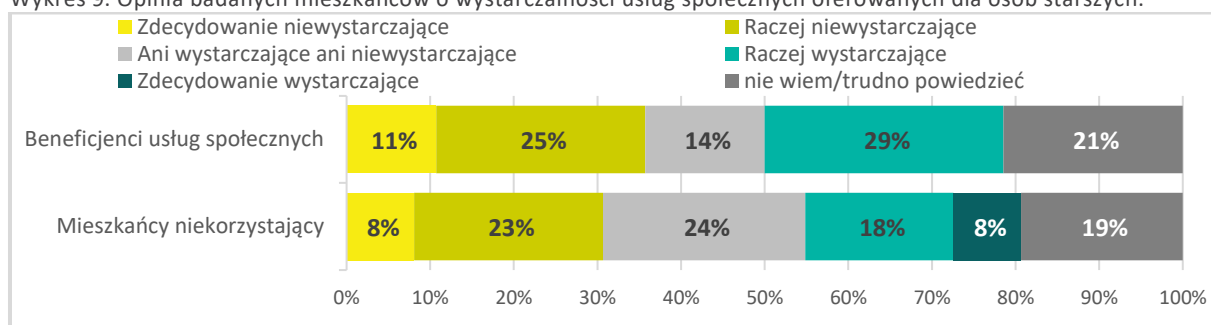
Wykres 8. Ocena wsparcia osób starszych przez gminę.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Czarnia dobrze wspiera osoby starsze (21% beneficjentów usług społecznych, 44% niekorzystających z nich).

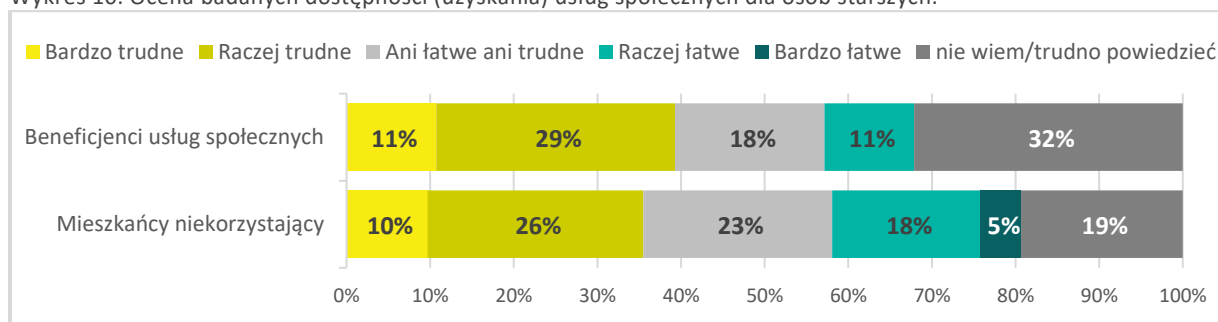
Wykres 9. Opinia badanych mieszkańców o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób starszych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że usługi oferowane przez gminę Czarnia osobom starszym są niewystarczające (36% beneficjentów usług społecznych, 31% niekorzystających z nich).

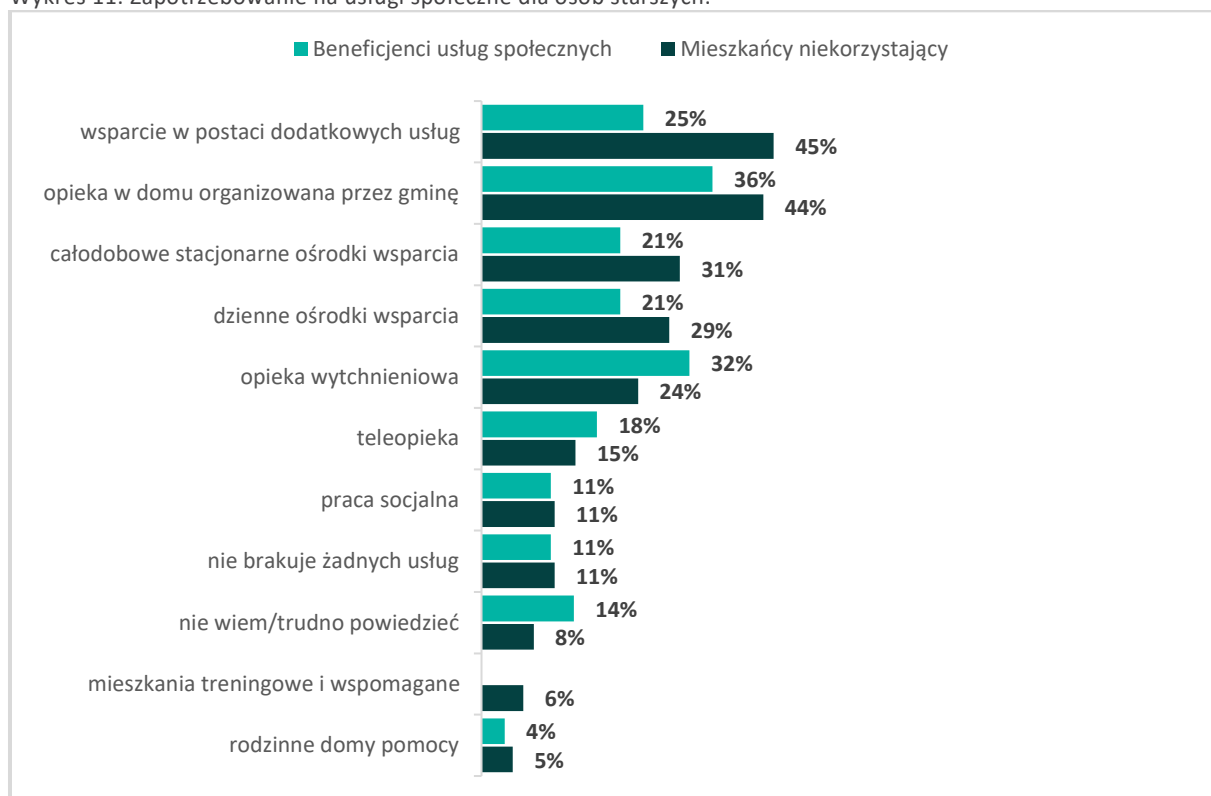
Wykres 10. Ocena badanych dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób starszych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród ankietowanych przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób starszych na terenie gminy Czarnia jest trudne (40% beneficjentów usług społecznych, 36% niekorzystających z nich).

Wykres 11. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób starszych.

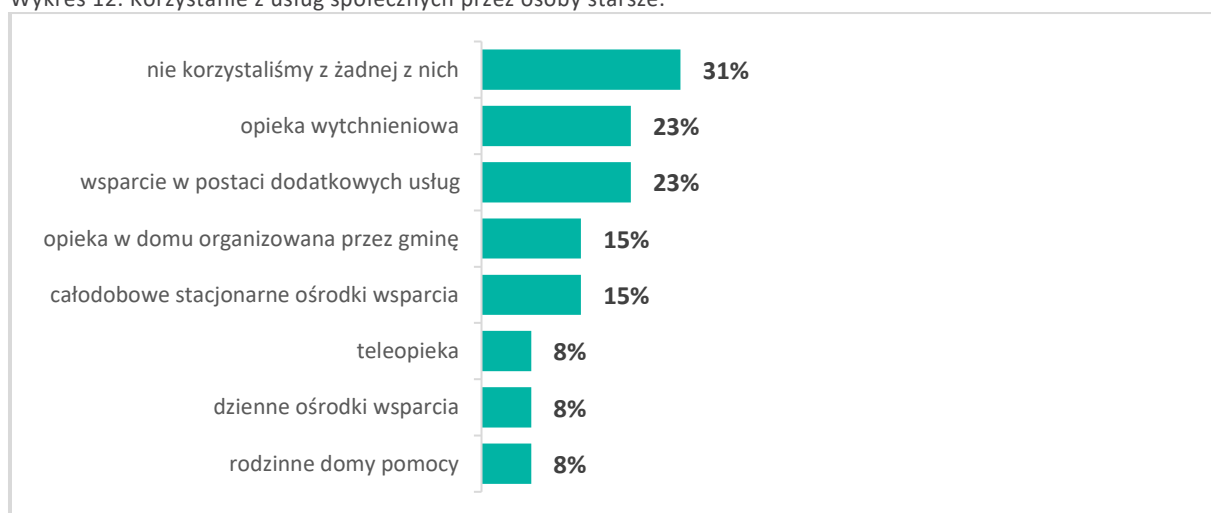

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii wszystkich przebadanych mieszkańców gminy Czarnia najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób starszych to:

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).

Wykres 12. Korzystanie z usług społecznych przez osoby starsze.

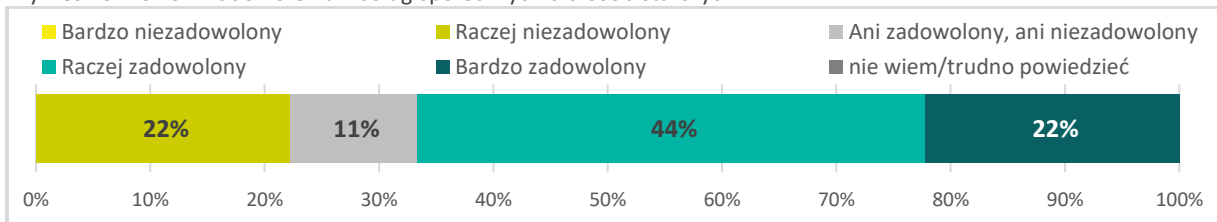

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy formularzy badawczych wynika, że w ciągu ostatnich 3 lat w gminie Czarnia osoby starsze najczęściej korzystały z następujących usług:

- wsparcia w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służącego ich odciążeniu (tzw. opieki wytchnieniowej)
- usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania organizowanych przez gminę
- całodobowych stacjonarnych ośrodków wsparcia.

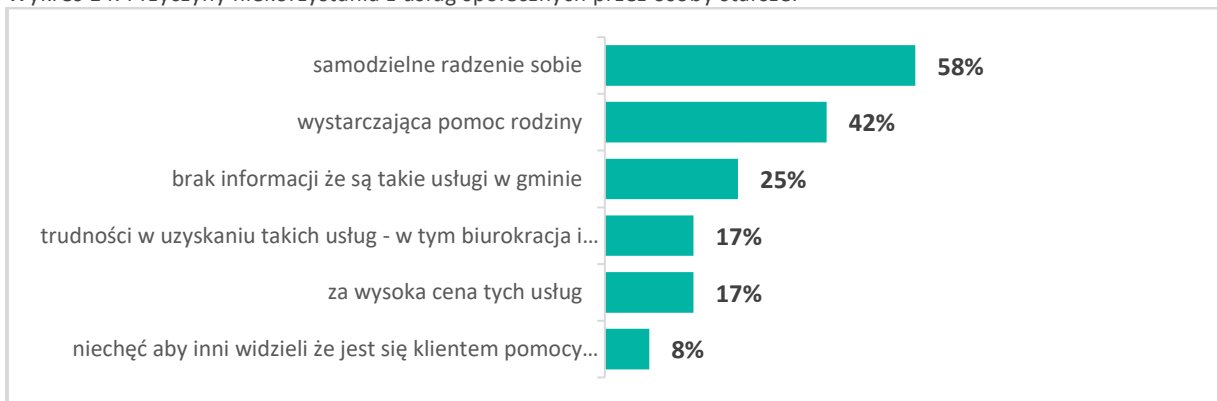
Wykres 13. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób starszych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Mieszkańcy gminy Czarnia korzystający z usług społecznych są z nich zadowoleni (66% zadowolonych do 22% niezadowolonych).

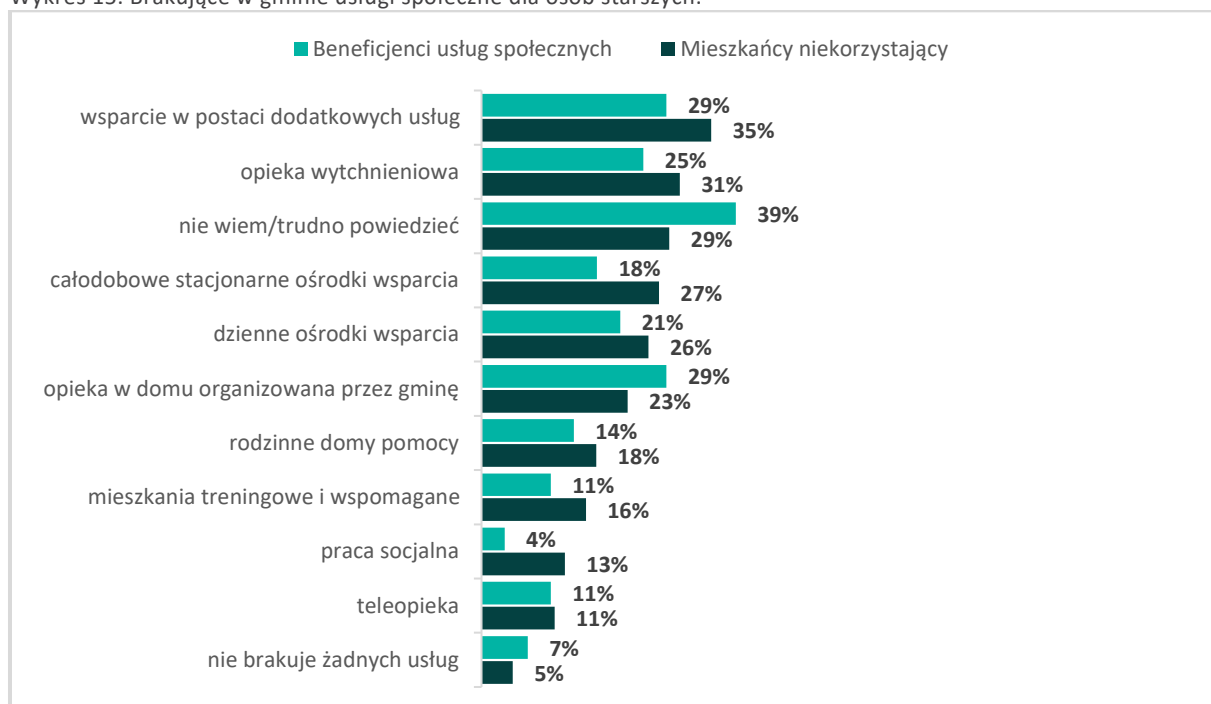
Wykres 14. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby starsze.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby starsze, które nie były objęte usługami społecznymi, jako przyczynę niekorzystania z nich wskazywały głównie, że: radzą sobie samodzielnie (58% ankietowanych), wystarcza im pomoc rodziny (42% ankietowanych), brak jest informacji o takich usługach w gminie (25% ankietowanych).

Wykres 15. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób starszych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

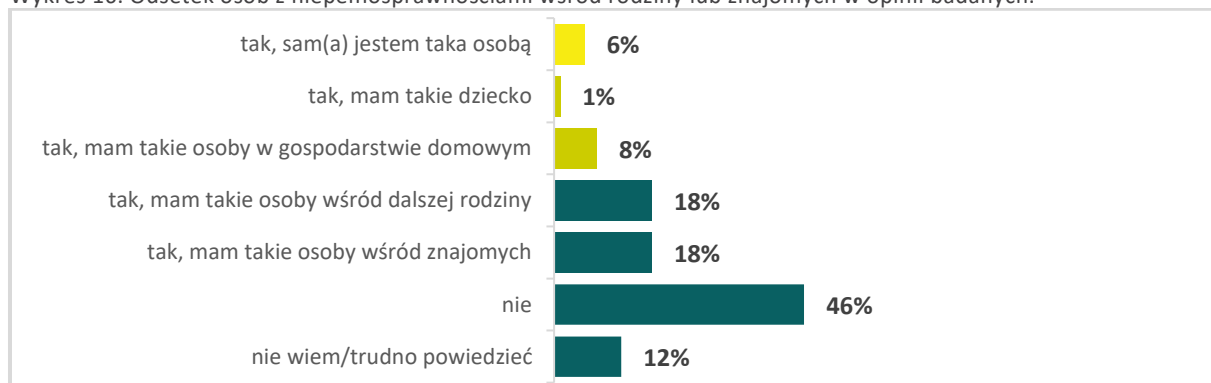
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gminy najbardziej brakujące usługi społeczne dla osób starszych to:

- wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę.

2. Usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami (w tym dzieci)

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Czarnia o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób z niepełnosprawnościami.

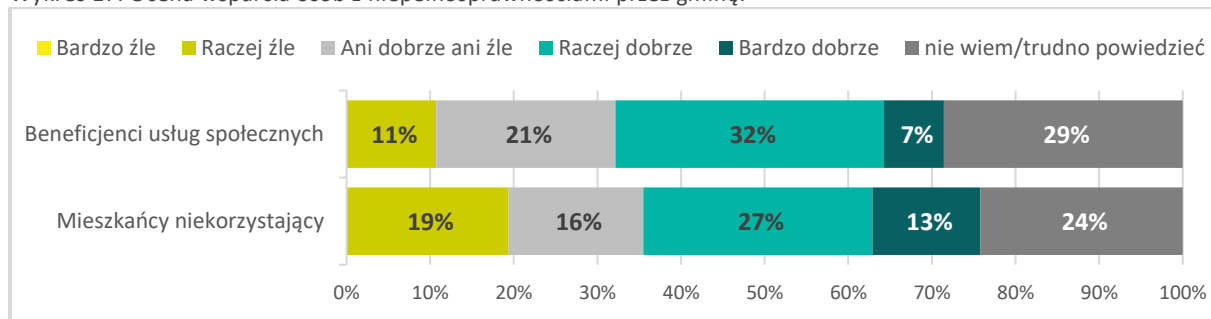
Wykres 16. Odsetek osób z niepełnosprawnościami wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców gminy Czarnia 6% stanowiły osoby z niepełnosprawnościami. Dodatkowo 1% przyznało, że jest rodzicem dziecka z niepełnosprawnością, 8% ankietowanych ma takie osoby w gospodarstwie domowym natomiast 18% badanych ma takie osoby wśród znajomych.

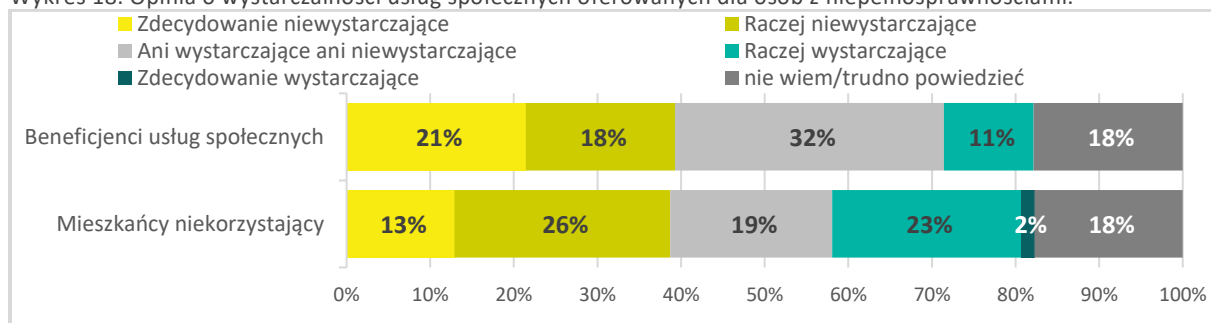
Wykres 17. Ocena wsparcia osób z niepełnosprawnościami przez gminę.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Czarnia dobrze wspiera osoby z niepełnosprawnościami (39% beneficjentów usług społecznych, 40% niekorzystających z nich).

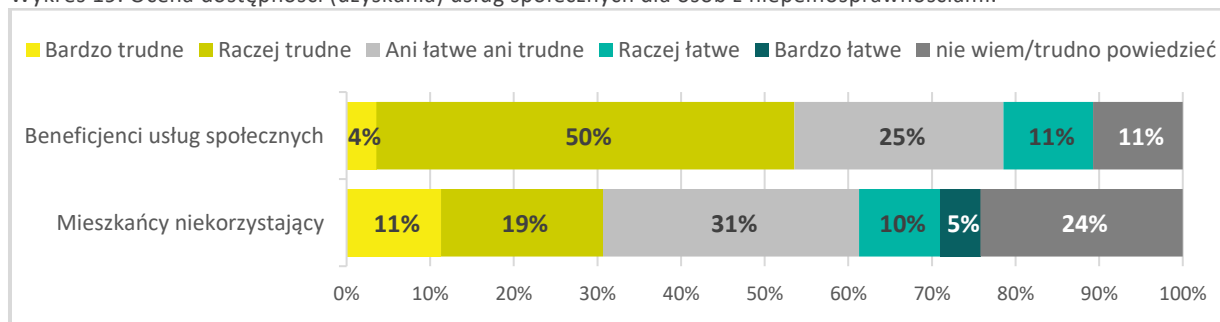
Wykres 18. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób z niepełnosprawnościami.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pośród badanych mieszkańców przeważa opinia o tym, że usługi oferowane przez gminę Czarnia dla osób z niepełnosprawnościami są niewystarczające (39% beneficjentów usług społecznych, 39% niekorzystających z nich).

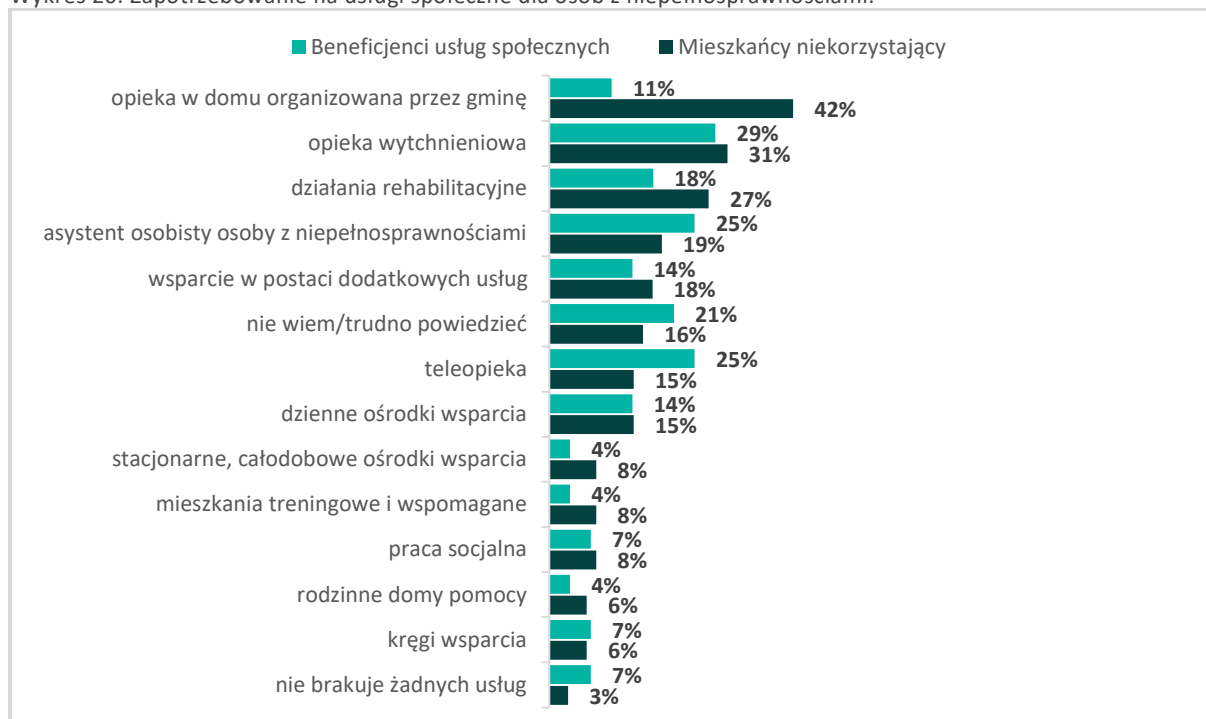
Wykres 19. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami na terenie gminy Czarnia jest trudne (54% beneficjentów usług społecznych, 30% niekorzystających z nich).

Wykres 20. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami.

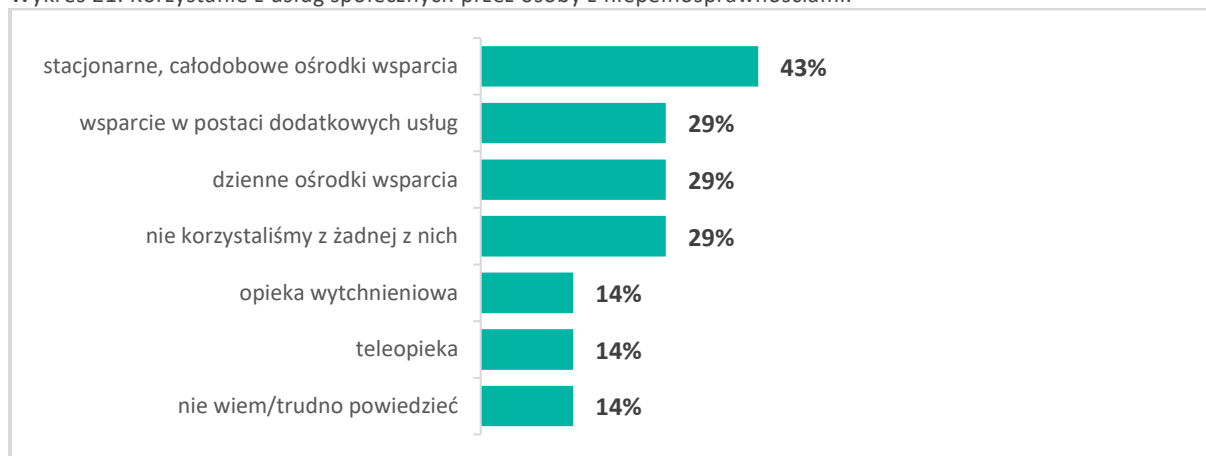

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii wszystkich przebadanych mieszkańców gminy Czarnia najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami to:

- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- działania rehabilitacyjne
- asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami.

Wykres 21. Korzystanie z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami.

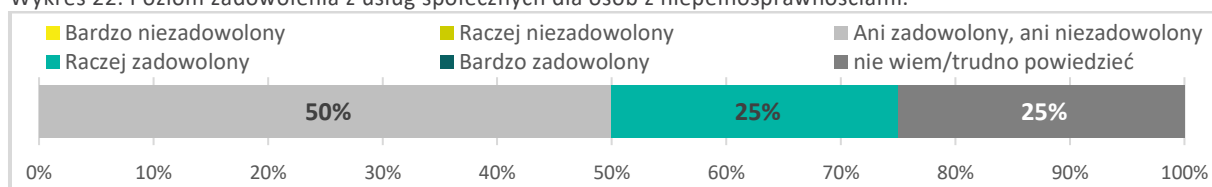

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Ankietowani uznali, że w ciągu ostatnich 3 lat w gminie Czarnia osoby z niepełnosprawnościami najczęściej korzystały z następujących usług:

- stacjonarnych, całodobowych ośrodków wsparcia
- wsparcia w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- dziennych ośrodków wsparcia.

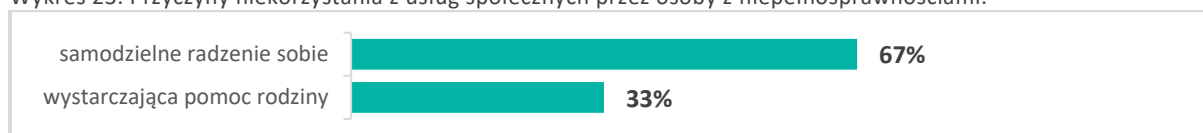
Wykres 22. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Ankietowani mieszkańcy gminy Czarnia, korzystający z usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami stwierdzili, że w większości są z nich zadowoleni (25% zadowolonych do 0% niezadowolonych).

Wykres 23. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby z niepełnosprawnościami, które nie były objęte usługami społecznymi, jako przyczynę niekorzystania z nich wskazywały głównie, że: radzą sobie samodzielnie (67% ankietowanych) oraz że wystarcza im pomoc rodziny (33% ankietowanych).

Wykres 24. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

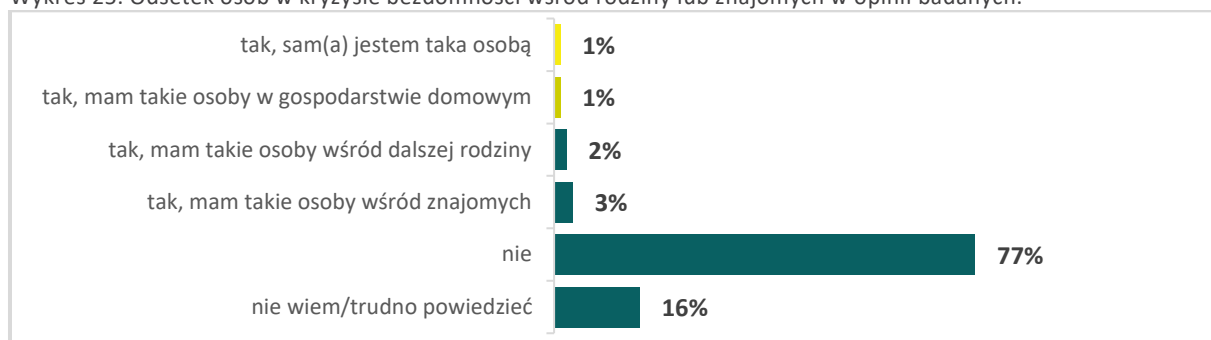
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gminy najbardziej brakujące usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami to:

- asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami
- stacjonarne, całodobowe ośrodki wsparcia
- dzienne ośrodki wsparcia.

3. Usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Czarnia o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób w kryzysie bezdomności.

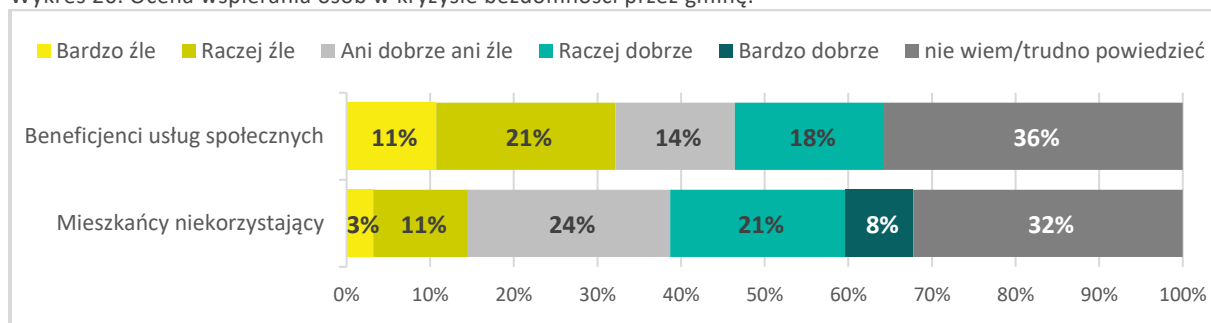
Wykres 25. Odsetek osób w kryzysie bezdomności wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców gminy Czarnia niespełna 1% stanowiły osoby w kryzysie bezdomności. Dodatkowo 1% badanych przyznało, że ma takie osoby w gospodarstwie domowym, 2% ankietowanych ma takie osoby wśród dalszej rodziny, natomiast 3% wskazało na takie osoby wśród znajomych.

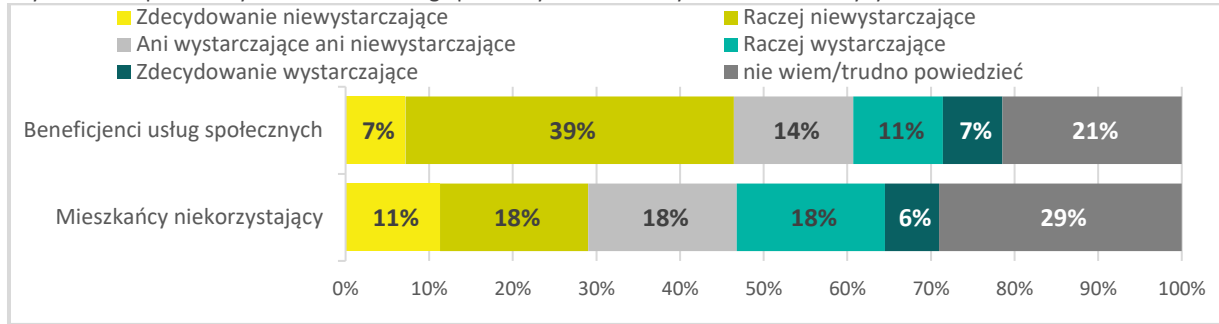
Wykres 26. Ocena wspierania osób w kryzysie bezdomności przez gminę.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców zdanie na temat oceny wsparcia osób w kryzysie bezdomności przez gminę Czarnia jest podzielone. O ile beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że gmina źle wspiera osoby bezdomne (32% ankietowanych) niż dobrze wspiera (18% ankietowanych), to mieszkańcy niekorzystający ze wsparcia mają odwrotne zdanie (29% ankietowanych uznało, że gmina dobrze wspiera, a 14% ankietowanych uznało, że gmina źle wspiera).

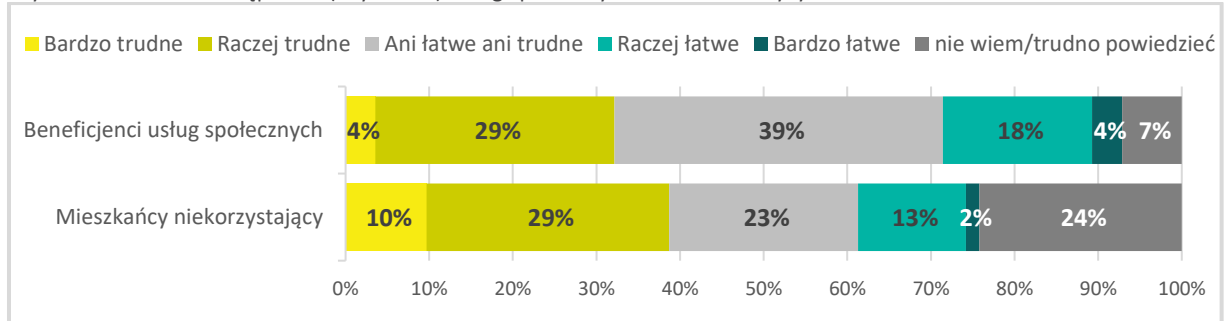
Wykres 27. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie bezdomności.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Ankietowani wskazali także, że usługi oferowane osobom w kryzysie bezdomności przez gminę Czarnia są niewystarczające (46% beneficjentów usług społecznych, 29% niekorzystających z nich).

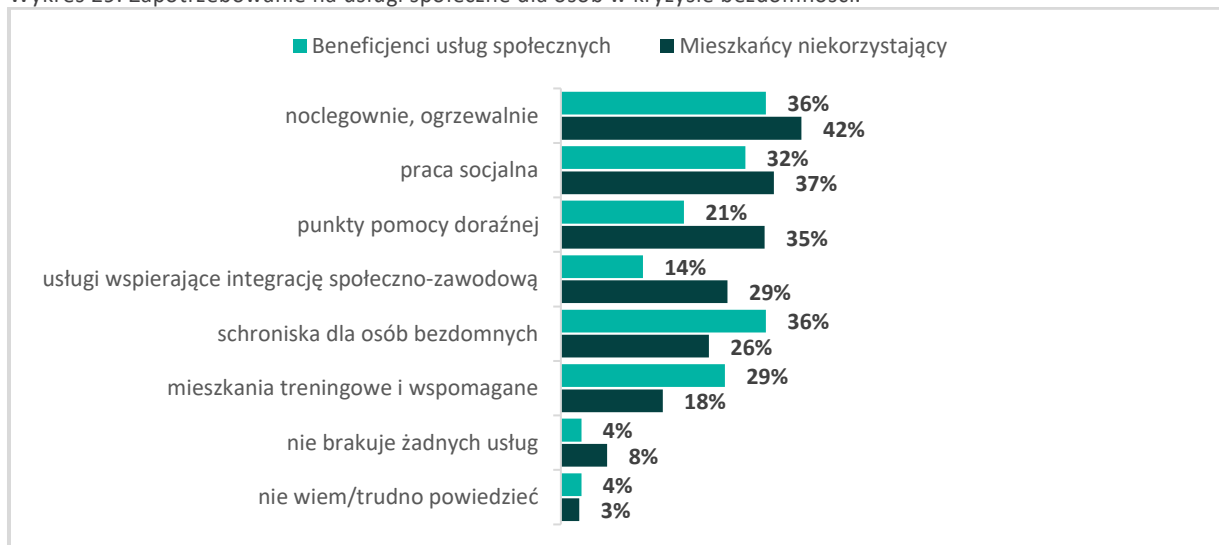
Wykres 28. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności na terenie gminy Czarnia jest trudne (33% beneficjentów usług społecznych, 39% niekorzystających z nich).

Wykres 29. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii wszystkich przebadanych mieszkańców gminy Czarnia najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności to:

- noclegownie, ogrzewalnie
- praca socjalna
- schroniska dla osób bezdomnych.

Wykres 30. Korzystanie z usług społecznych przez osoby w kryzysie bezdomności.

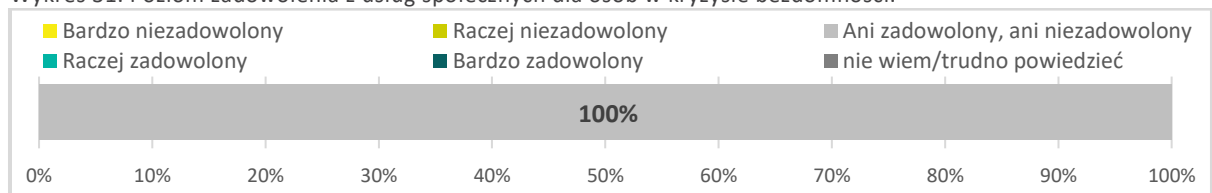

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy materiału badawczego wynika, że w ciągu ostatnich 3 lat osoby w kryzysie bezdomności z terenu gminy Czarnia najczęściej korzystały z następujących usług:

- usług wspierających integrację społeczno-zawodową.

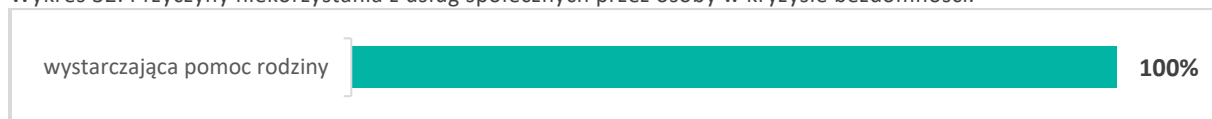
Wykres 31. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby w kryzysie bezdomności korzystające z usług społecznych wyraziły opinię, że nie są z nich ani zadowolone, ani niezadowolone.

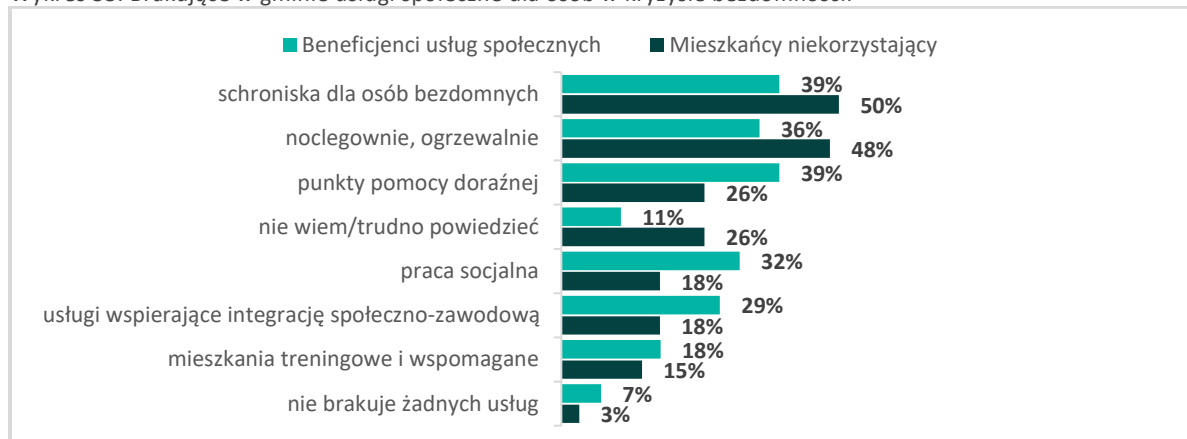
Wykres 32. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby w kryzysie bezdomności.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby w kryzysie bezdomności, które nie skorzystały z usług społecznych dla nich przeznaczonych jako przyczynę głównie wskazywały, że wystarczająca jest pomoc rodziny (100% ankietowanych).

Wykres 33. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

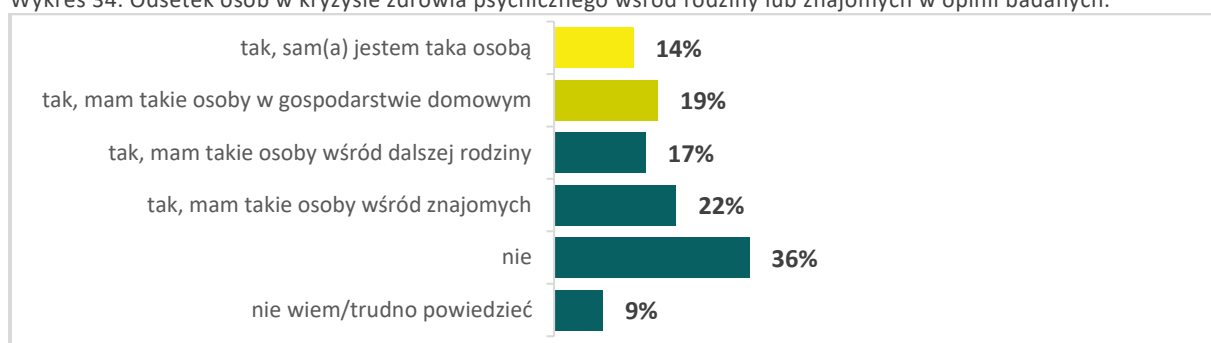
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gminy Czarnia najbardziej brakuje następujących usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności:

- schronisk dla osób bezdomnych
- noclegowni, ogrzewalni
- punktów pomocy doraźnej.

4. Usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Czarnia o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego.

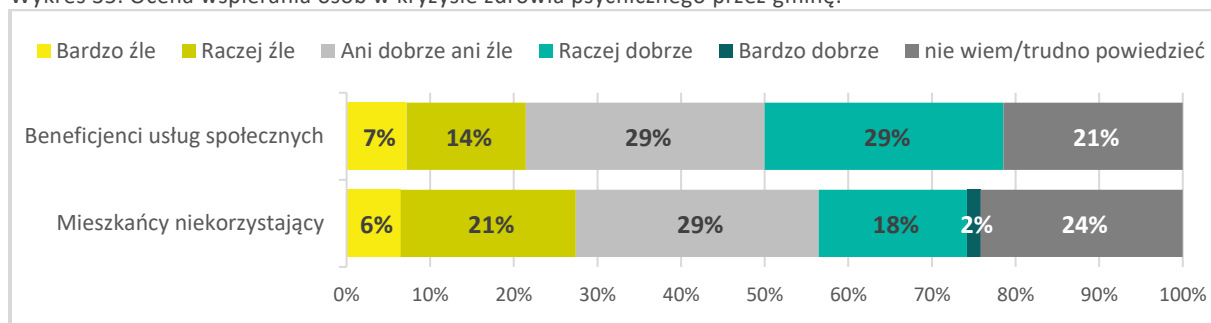
Wykres 34. Odsetek osób w kryzysie zdrowia psychicznego wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców 14% stanowiły osoby w kryzysie zdrowia psychicznego. Dodatkowo 19% ankietowanych przyznało, że ma takie osoby w gospodarstwie domowym, 17% uczestników badania przyznało, że ma takie osoby wśród dalszej rodziny, a 22% wśród znajomych.

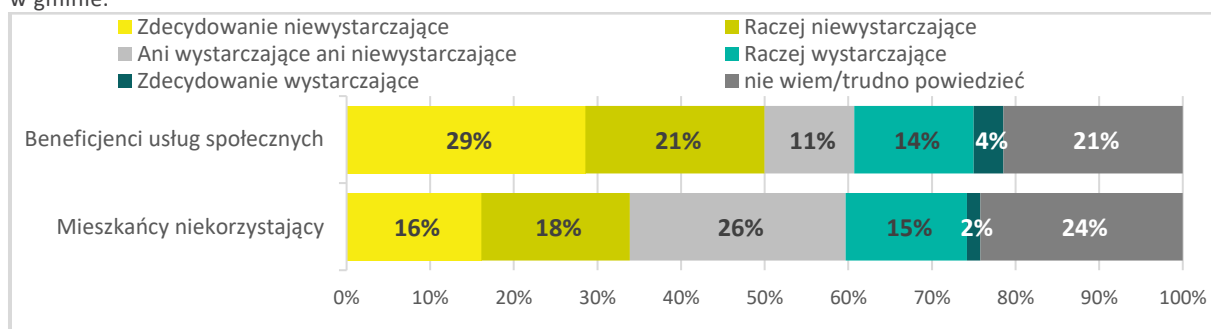
Wykres 35. Ocena wspierania osób w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminę.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców zdanie na temat oceny wsparcia osób w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminę Czarnia jest podzielone. O ile beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że gmina dobrze wspiera takie osoby (29% ankietowanych) niż źle wspiera (21% ankietowanych), to mieszkańcy niekorzystający ze wsparcia mają odwrotne zdanie (27% ankietowanych uznało, że gmina źle wspiera, a 20% ankietowanych uznało, że gmina dobrze wspiera).

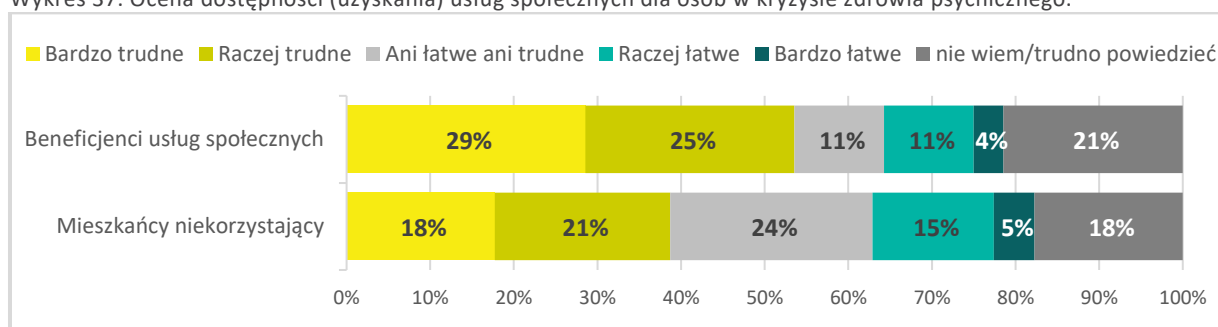
Wykres 36. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w gminie.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Uczestniczący w badaniu mieszkańcy stwierdzili, że usługi oferowane osobom w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminę Czarnia są niewystarczające (50% beneficjentów usług społecznych, 34% niekorzystających z nich).

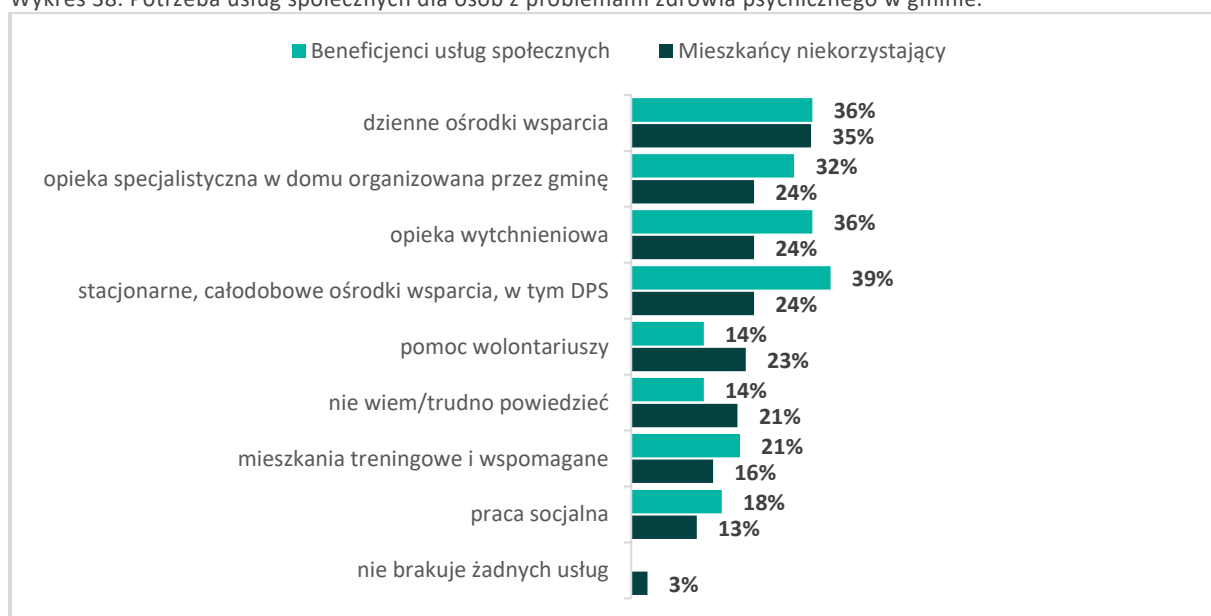
Wykres 37. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród ankietowanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego na terenie gminy Czarnia jest trudne (54% beneficjentów usług społecznych, 39% niekorzystających z nich).

Wykres 38. Potrzeba usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego w gminie.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii wszystkich przebadanych mieszkańców gminy Czarnia najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego to:

- **dzienne ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi**
- **stacjonarne, całodobowe ośrodki wsparcia**
- **wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).**

Wykres 39. Korzystanie z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.

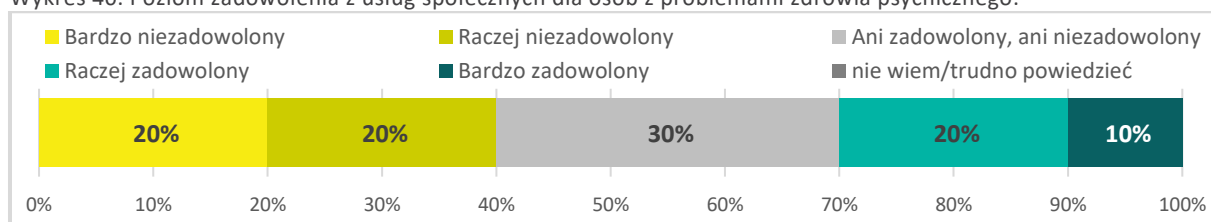

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy materiału badawczego wynika, że w ciągu ostatnich 3 lat osoby w kryzysie zdrowia psychicznego z terenu gminy Czarnia najczęściej korzystały z następujących usług:

- **specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania organizowanych przez gminę**
- **wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służącego ich odciążeniu (tzw. opieki wytchnieniowej)**
- **dziennych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi**
- **stacjonarnych, całodobowych ośrodków wsparcia**
- **mieszkań treningowych i wspomaganych.**

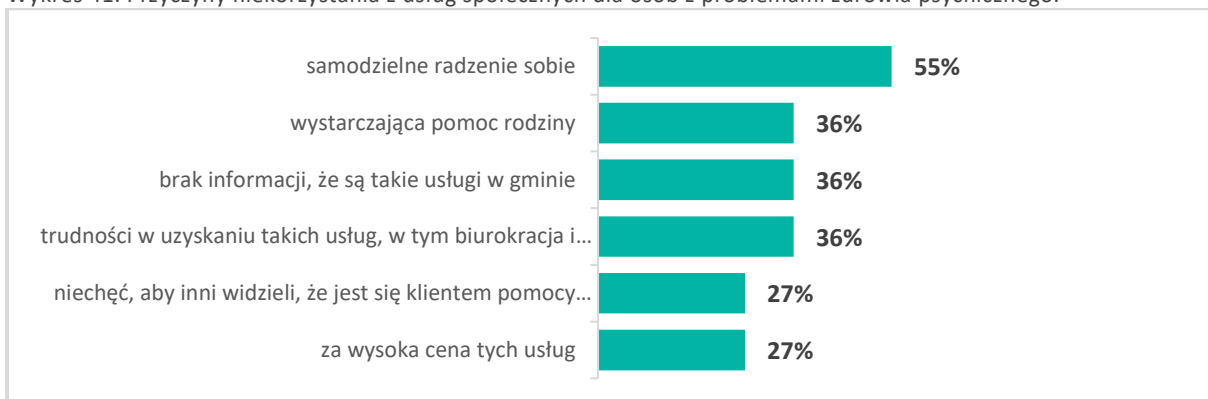
Wykres 40. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pośród ankietowanych z terenu gminy Czarnia korzystających z usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego większość wyraziło swoje niezadowolenie z poziomem ich świadczenia (40% niezadowolonych do 30% zadowolonych).

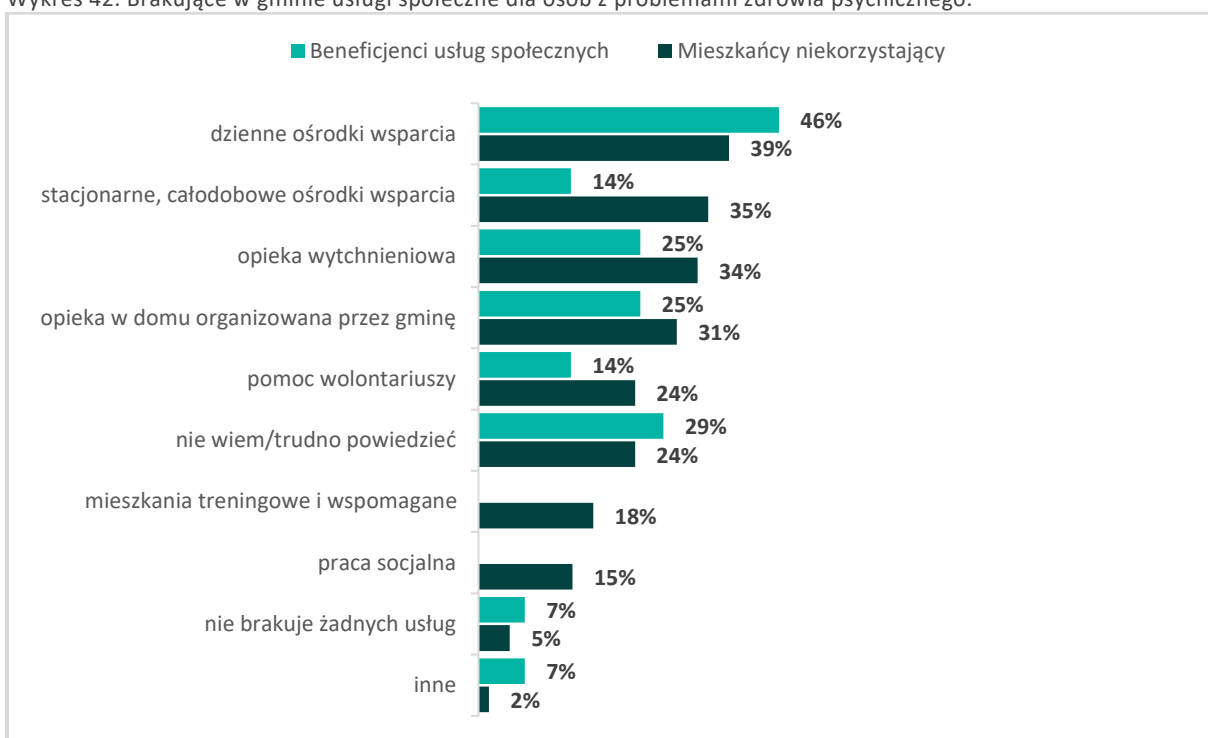
Wykres 41. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby z problemami zdrowia psychicznego, które nie były objęte usługami społecznymi jako przyczynę niekorzystania z nich głównie wskazywały na: samodzielne radzenie sobie z problemami (55% ankietowanych), wystarczającą pomoc ze strony rodziny (36% ankietowanych), brak informacji, że takie usługi są świadczone w gminie (36% ankietowanych), trudności w uzyskaniu takich usług, w tym biurokrację i długi czas oczekiwania na decyzję (36% ankietowanych).

Wykres 42. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób z problemami zdrowia psychicznego.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem beneficjentów i pozostałych mieszkańców gminy Czarnia najbardziej brakujące usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego to:

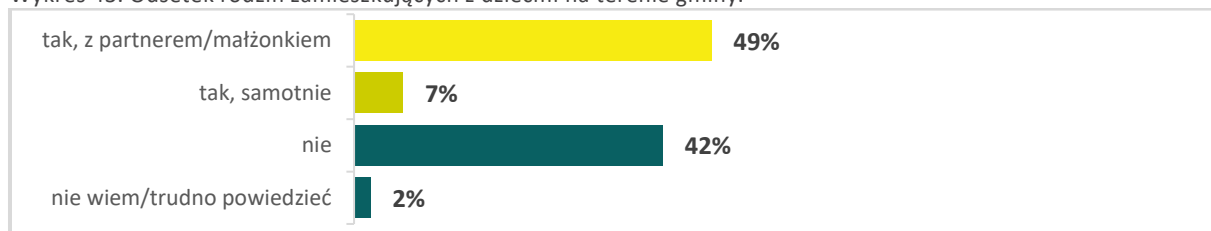
- dzienne ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)

- specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę.

5. Usługi społeczne dla rodzin z dziećmi

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Czarnia o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla rodzin z dziećmi.

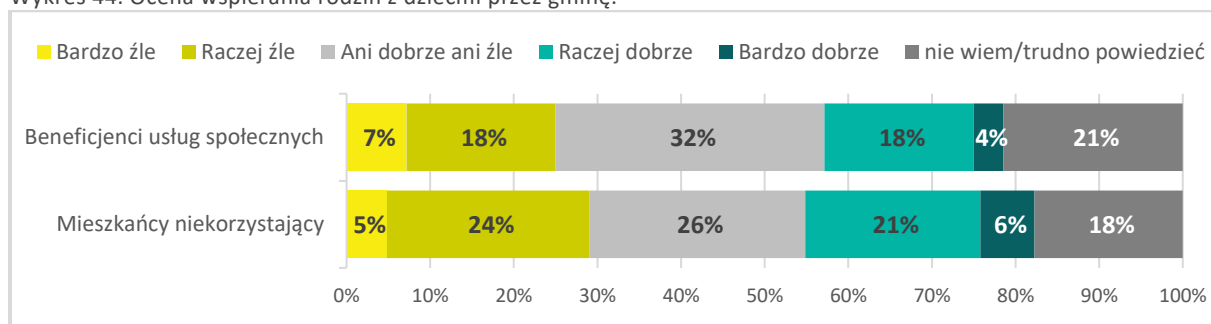
Wykres 43. Odsetek rodzin zamieszkujących z dziećmi na terenie gminy.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców gminy Czarnia 49% ankietowanych stanowiły rodziny z dziećmi. Dodatkowo 7% uczestników badania przyznało, że mieszka samotnie z dziećmi, natomiast 42% nie posiada dzieci.

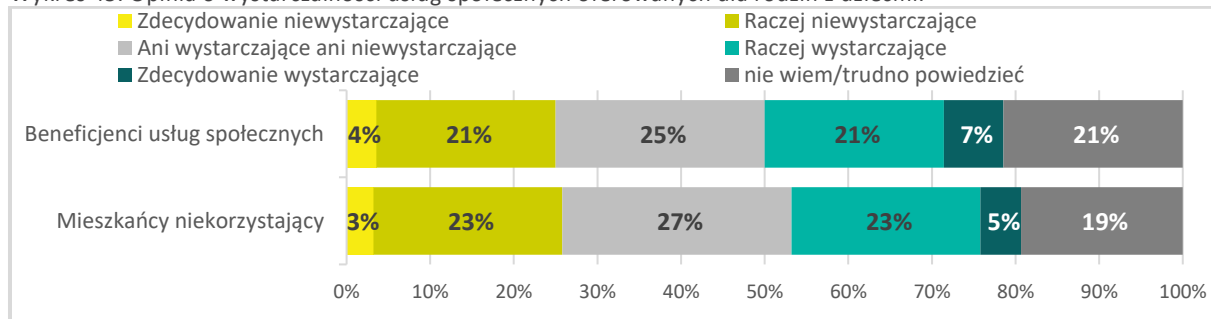
Wykres 44. Ocena wspierania rodzin z dziećmi przez gminę.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Czarnia źle wspiera rodziny z dziećmi (25% beneficjentów usług społecznych, 29% niekorzystających z nich).

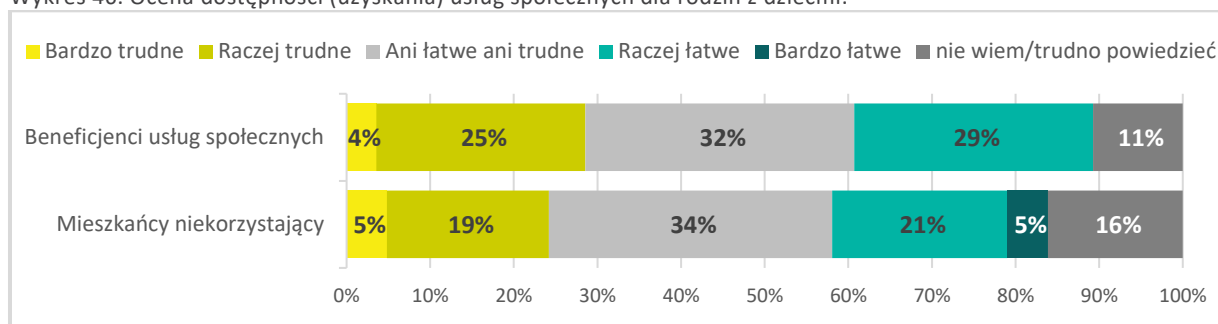
Wykres 45. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla rodzin z dziećmi.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród uczestników procesu badawczego przeważa opinia o tym, że usługi oferowane rodzinom z dziećmi przez gminę Czarnia są wystarczające (28% beneficjentów usług społecznych, 28% niekorzystających z nich).

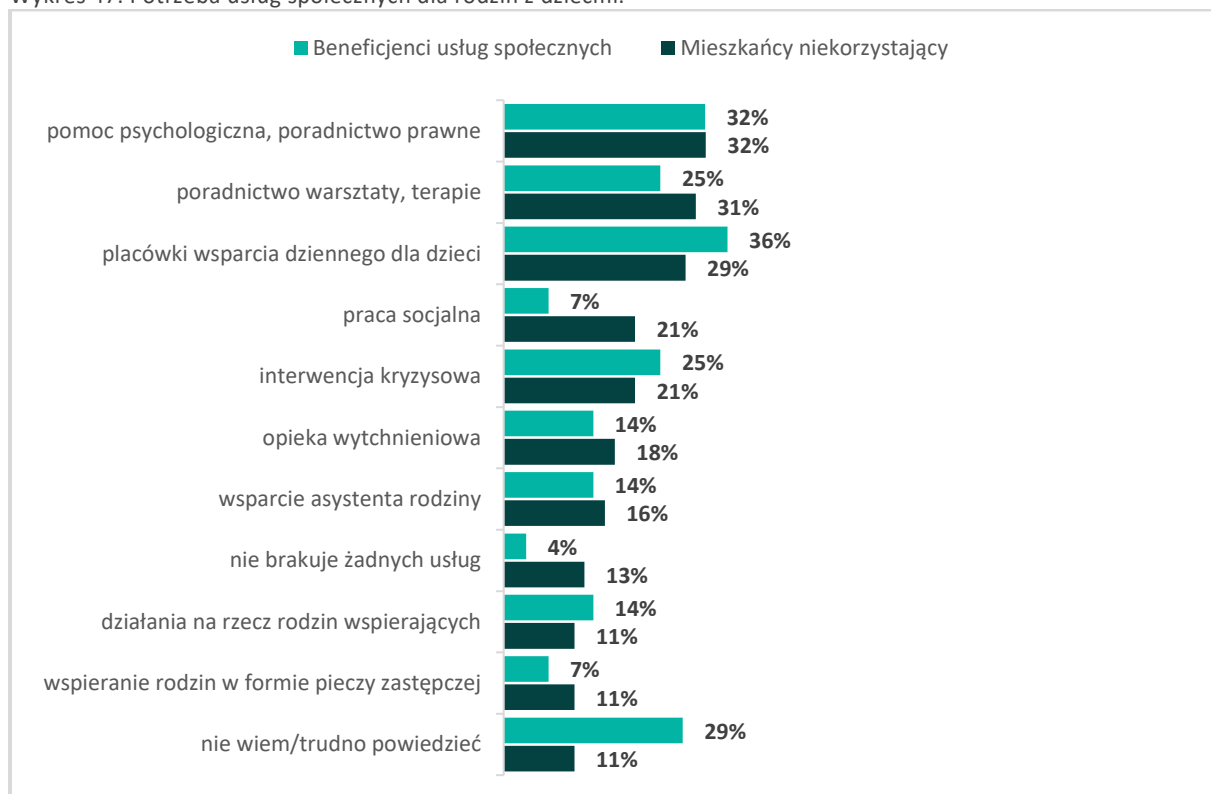
Wykres 46. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla rodzin z dziećmi.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Opinia o stopniu trudności w uzyskaniu usług społecznych dla rodzin z dziećmi na terenie gminy Czarnia jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych równie często przyznają, że uzyskanie ww. usług jest łatwe jak i trudne (po 29% ankietowanych). Natomiast mieszkańcy niekorzystający z usług społecznych częściej przyznają, że ich uzyskanie jest łatwe (26% ankietowanych) niż że jest trudne (24% ankietowanych).

Wykres 47. Potrzeba usług społecznych dla rodzin z dziećmi.

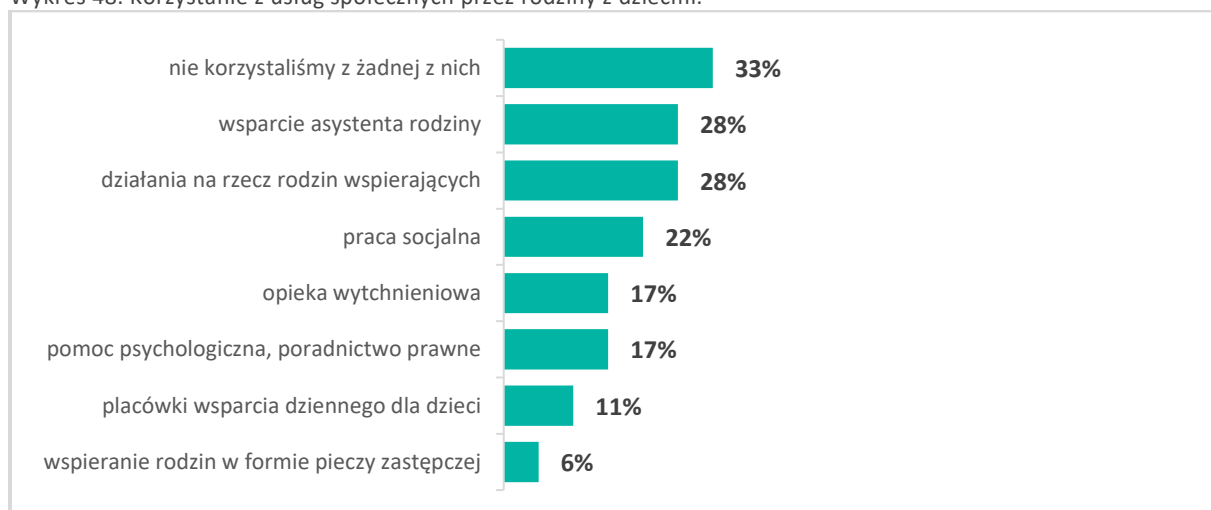

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii wszystkich przebadanych mieszkańców gminy Czarnia najbardziej potrzebne usługi społeczne dla rodzin z dziećmi to:

- placówki wsparcia dziennego dla dzieci
- pomoc psychologiczna, poradnictwo prawne
- poradnictwo, warsztaty, terapie.

Wykres 48. Korzystanie z usług społecznych przez rodziny z dziećmi.

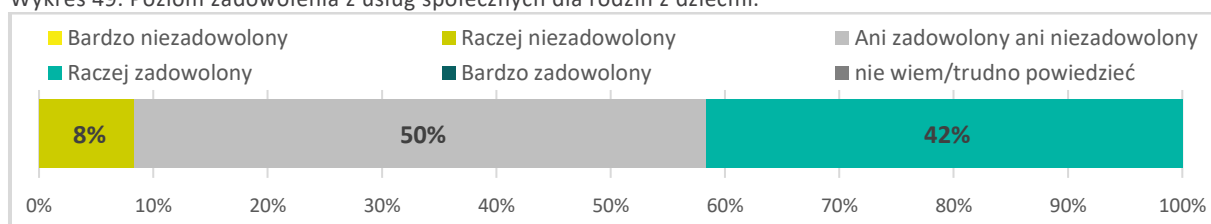

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy materiału badawczego wynika, że w ciągu ostatnich 3 lat rodziny z dziećmi z terenu gminy Czarnia najczęściej korzystały z następujących usług:

- wsparcia asystenta rodziny
- działań na rzecz rodzin wspierających
- pracy socjalnej.

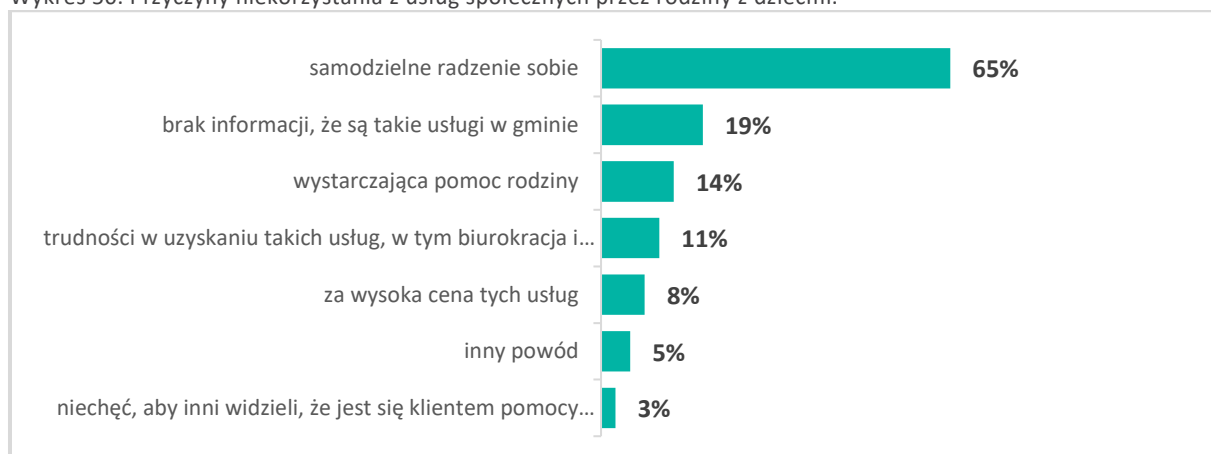
Wykres 49. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla rodzin z dziećmi.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pośród ankietowanych z terenu gminy Czarnia korzystających z usług społecznych dla rodzin z dziećmi większość wyraziło swoje zadowolenie z poziomu ich świadczenia (42% zadowolonych do 8% niezadowolonych).

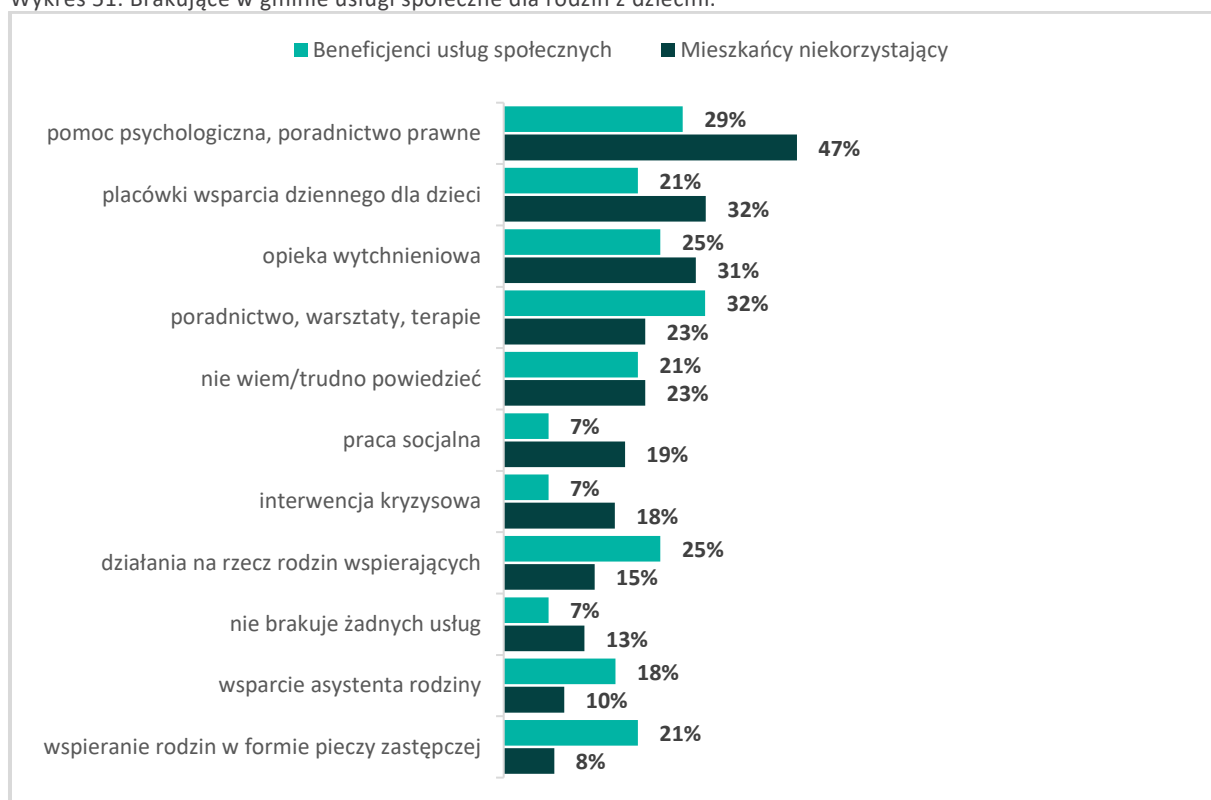
Wykres 50. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez rodziny z dziećmi.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Rodziny z dziećmi, które nie były objęte usługami społecznymi jako przyczynę niekorzystania z nich głównie wskazywały na: radzenie sobie samodzielnie z problemami (65% badanych) oraz brak informacji, że są takie usługi na terenie gminy (19% badanych).

Wykres 51. Brakujące w gminie usługi społeczne dla rodzin z dziećmi.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

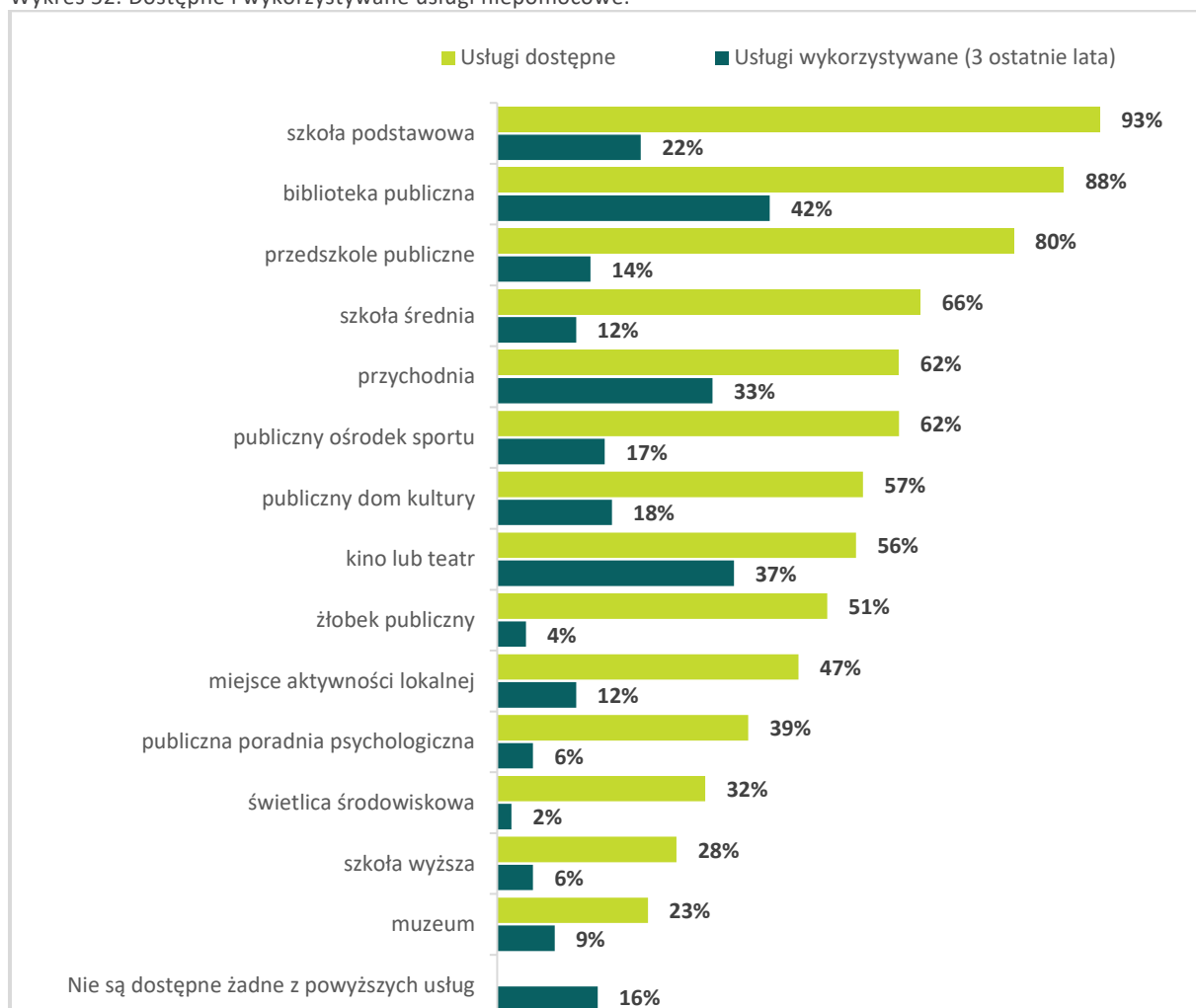
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gminy najbardziej brakujące usługi społeczne dla rodzin z dziećmi to:

- pomoc psychologiczna, poradnictwo prawne
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- poradnictwo, warsztaty, terapie.

6. Usługi niepomocowe dostępne w gminie

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Czarnia o realizowanych na jej terenie usługach niepomocowych.

Wykres 52. Dostępne i wykorzystywane usługi niepomocowe.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem mieszkańców gminy Czarnia na jej terenie są dostępne różne niepomocowe usługi społeczne. Najczęściej wskazywane to:

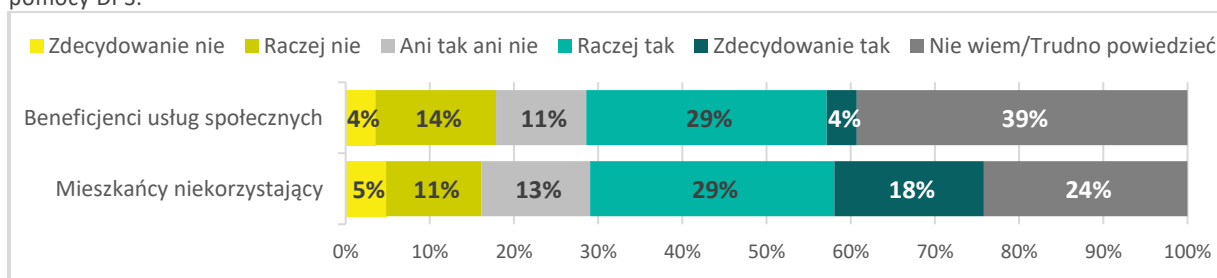
- szkoła podstawowa (93% ankietowanych)
- biblioteka publiczna (88% ankietowanych)
- przedszkole publiczne (80% ankietowanych)
- szkoła średnia (66% ankietowanych)
- przychodnia (62% ankietowanych)
- publiczny ośrodek sportu (62% ankietowanych)
- publiczny dom kultury (57% ankietowanych).

Natomiast najczęściej wykorzystywaną w ciągu ostatnich 3 lat usługą społeczną według respondentów są biblioteka publiczna (42% badanych) oraz kino lub teatr (37% badanych).

7. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Czarnia o potrzebie zaangażowania się instytucji powiatowych w realizację usług społecznych.

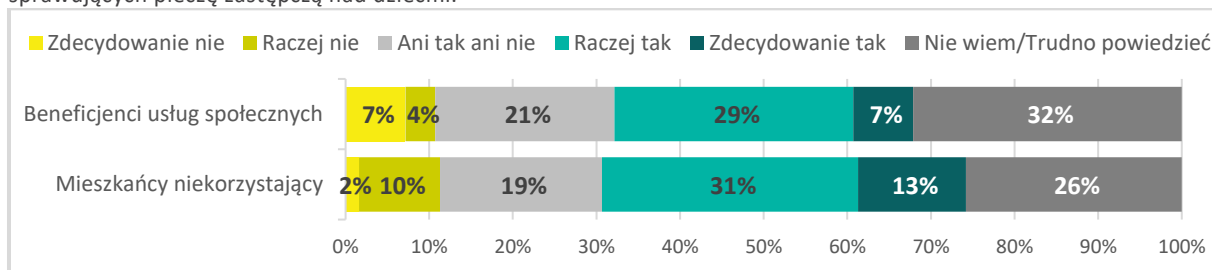
Wykres 53. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla osób, które potrzebują pomocy DPS.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców gminy Czarnia przeważała opinia, że usługi społeczne dla osób, które potrzebują wsparcia w postaci umieszczenia ich w domu pomocy społecznej wymagają większego zaangażowania się instytucji powiatowych (33% beneficjentów usług społecznych, 47% niekorzystających z nich).

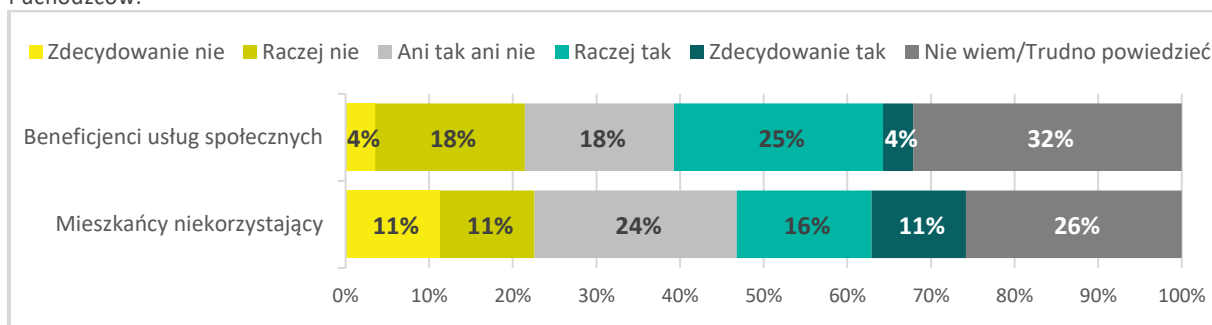
Wykres 54. Potrzeba zaangażowania się instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla rodzin lub osób sprawujących pieczę zastępczą nad dziećmi.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców gminy Czarnia przeważała opinia, że usługi społeczne dla osób, które sprawują pieczę zastępczą nad dziećmi wymagają większego zaangażowania się instytucji powiatowych (36% beneficjentów usług społecznych, 44% niekorzystających z nich).

Wykres 55. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla cudzoziemców i uchodźców.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców gminy Czarnia przeważała opinia, że usługi społeczne dla cudzoziemców i uchodźców wymagają większego zaangażowania się instytucji powiatowych (29% beneficjentów usług społecznych, 27% niekorzystających z nich).

ROZDZIAŁ III

DIAGNOZA USŁUG SPOŁECZNYCH – WNIOSKI Z BADANIA ANKIETOWEGO INSTYTUCJI ŚWIADCZĄCYCH USŁUGI SPOŁECZNE W GMINIE CZARNIA

I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej

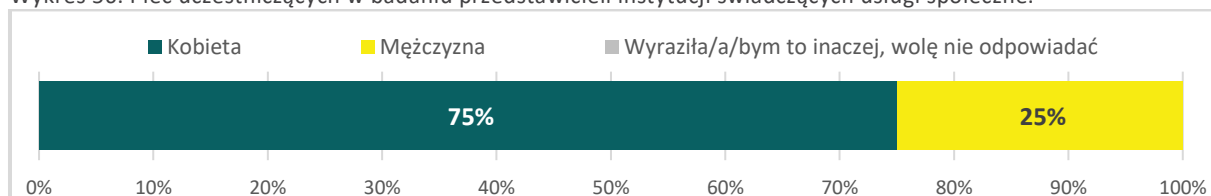
1. Metodologia badania

W ramach niniejszej diagnozy zostało również przeprowadzone przez firmy IBC oraz CBM Indicator we współpracy z MCPS badanie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w zakresie podejścia instytucji do rozwoju świadczonych usług społecznych w województwie mazowieckim. Badanie miało charakter ilościowy i zostało przeprowadzone w lutym i marcu 2025 roku za pomocą kwestionariusza ankietowego skierowanego do przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne i zdrowotne. W badaniu zostało zastosowane podejście mieszane (mixed mode) obejmujące trzy techniki zbierania danych: CAWI (ankieta online), CATI (wywiady telefoniczne) oraz CAPI (wywiady bezpośrednie). **W gminie Czarnia przeprowadzono 4 wywiady z przedstawicielami ww. instytucji** (część pytań ze względu na ich tematykę została zadana mniejszej, dedykowanej grupie przedstawicieli instytucji). Liczebność jest zbyt mała do wykonania analiz ilościowych ($n < 30$), dlatego dane mają charakter jakościowy.

2. Charakterystyka grupy badawczej

Poniżej prezentujemy charakterystykę grupy badawczej w zakresie następujących zmiennych: płci, wieku, stanowiska, stażu pracy, podmiotu prowadzącego, nazwy instytucji. Grupa ta uczestniczyła w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne i zdrowotne w zakresie podejścia instytucji do rozwoju świadczonych usług społecznych w gminie Czarnia.

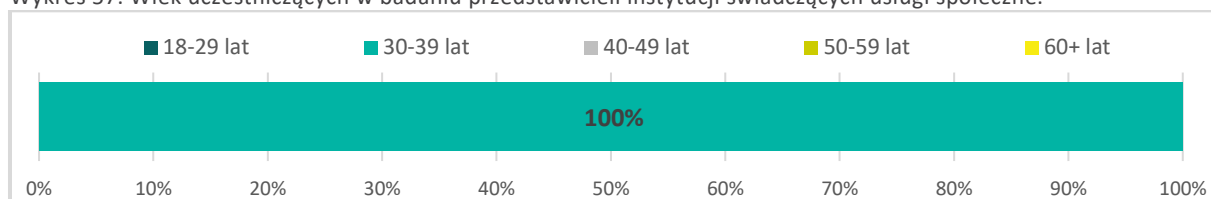
Wykres 56. Płeć uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przedmiotowym badaniu dominującą grupą respondentów pod kątem płci były kobiety (stanowiły 75% badanych).

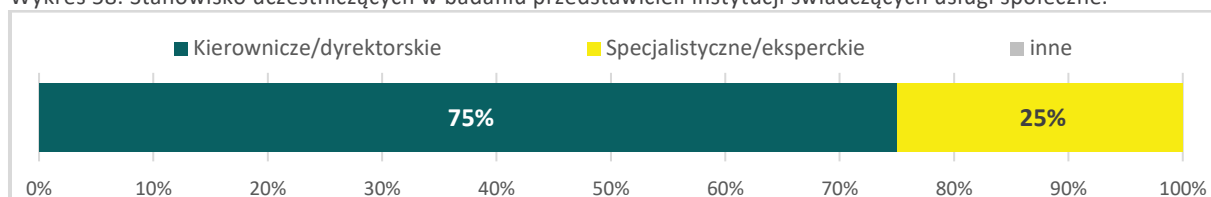
Wykres 57. Wiek uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku wieku respondentów reprezentowali oni tylko jedną grupę wiekową: 30-39 lat.

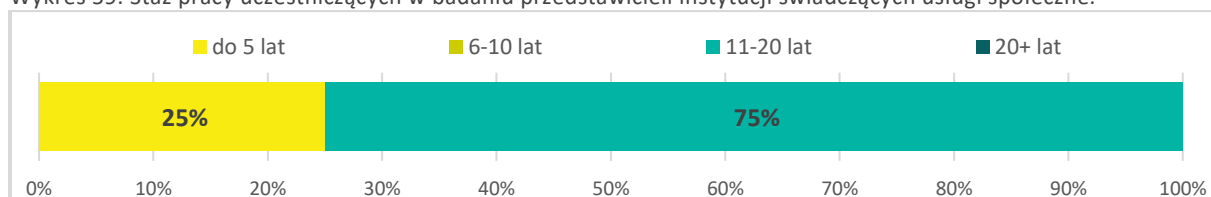
Wykres 58. Stanowisko uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku stanowiska respondentów reprezentowali oni tylko dwie grupy zawodowe, wśród których dominującą byli kierownicy/dyrektorzy (75% ankietowanych).

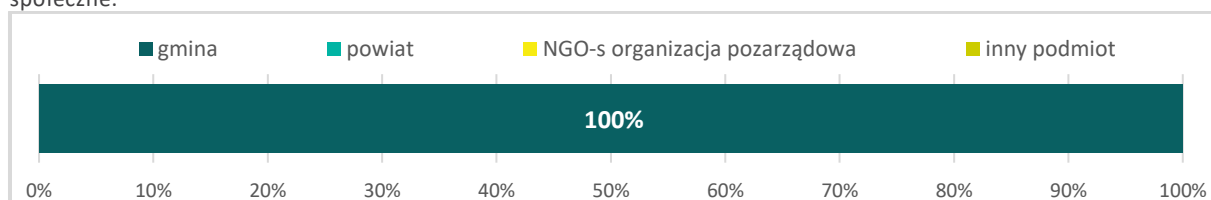
Wykres 59. Staż pracy uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku stażu pracy respondentów reprezentowali oni tylko dwie grupy doświadczenia, wśród których dominującą była ta w przedziale 11-20 lat (75% ankietowanych).

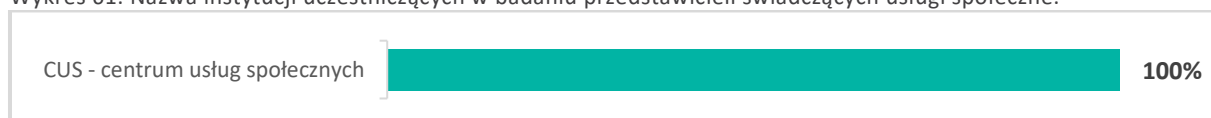
Wykres 60. Podmiot prowadzący dla instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli realizujących usługi społeczne.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku podmiotu prowadzącego dla instytucji uczestniczących w badaniu został zidentyfikowany tylko jeden podmiot i była to gmina.

Wykres 61. Nazwa instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli świadczących usługi społeczne.

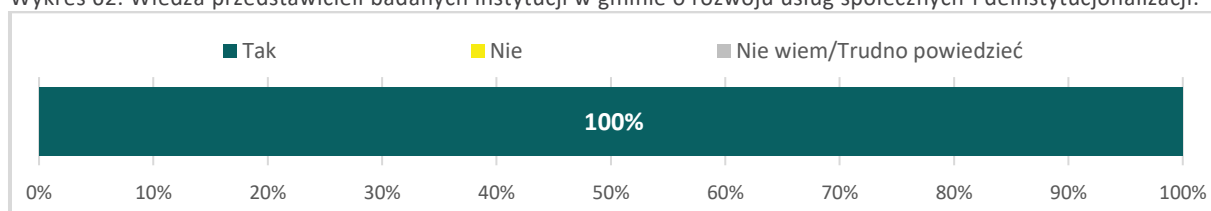
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku nazwy instytucji uczestniczących w badaniu został zidentyfikowany jeden podmioty: Centrum Usług Społecznych.

II. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w gminie w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu przedstawicieli świadczących usługi społeczne w zakresie ich podejścia do rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji.

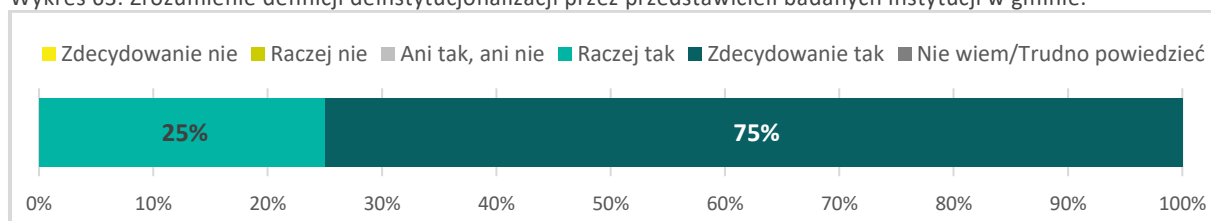
Wykres 62. Wiedza przedstawicieli badanych instytucji w gminie o rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wszyscy przedstawiciele badanych instytucji w gminie mają wiedzę o rozwoju środowiskowych usług społecznych określanym pojęciem deinstytucjonalizacji.

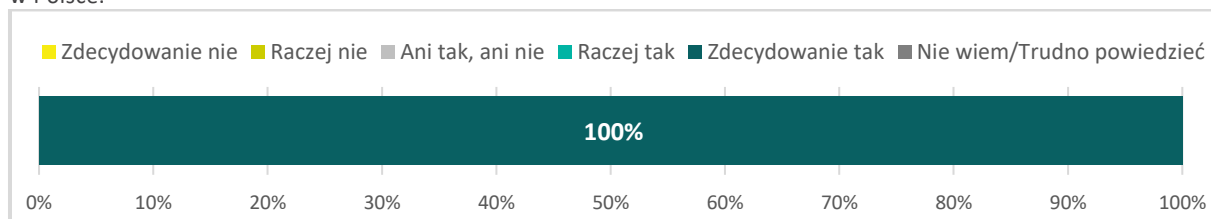
Wykres 63. Zrozumienie definicji deinstytucjonalizacji przez przedstawicieli badanych instytucji w gminie.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Deinstytucjonalizacja praktyk pomocowych to proces przechodzenia od organizowania wsparcia opartego na rozwiązaniach zakładowych, w których kluczową rolę odgrywają placówki całonocne długookresowego pobytu, do organizowania wsparcia w sposób środowiskowy, z wykorzystaniem infrastruktury usług społecznych i innych zasobów społeczności lokalnych (M. Rymśa, 2022). Ta definicja jest zrozumiała dla wszystkich respondentów uczestniczących w badaniu.

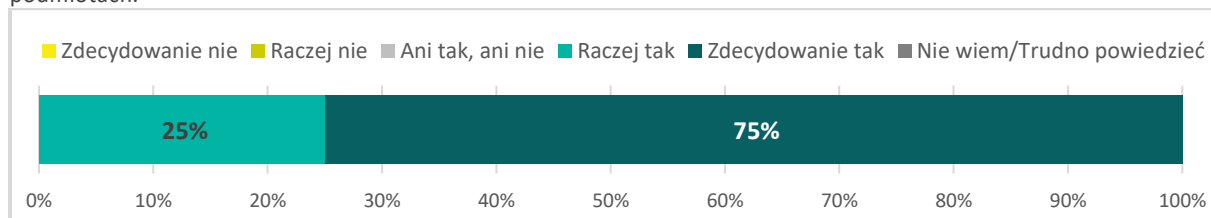
Wykres 64. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do słuszności wdrażania deinstytucjonalizacji w Polsce.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wszyscy przedstawiciele badanych instytucji podzielają zdanie, że rozwój środowiskowych usług społecznych, czyli deinstytucjonalizacja jest słusznym kierunkiem rozwoju polityki społecznej w Polsce.

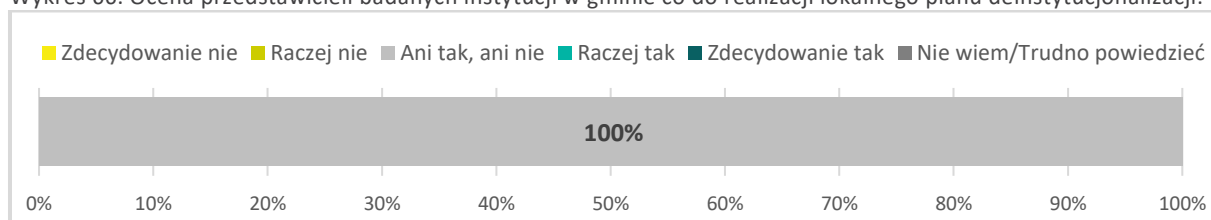
Wykres 65. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do potrzeby działań deinstytucjonalizacji w tych podmiotach.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wszyscy przedstawiciele instytucji przyznali, że ich podopieczni i personel wyrażali potrzebę rozwoju środowiskowych usług społecznych w tych podmiotach.

Wykres 66. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do realizacji lokalnego planu deinstytucjonalizacji.

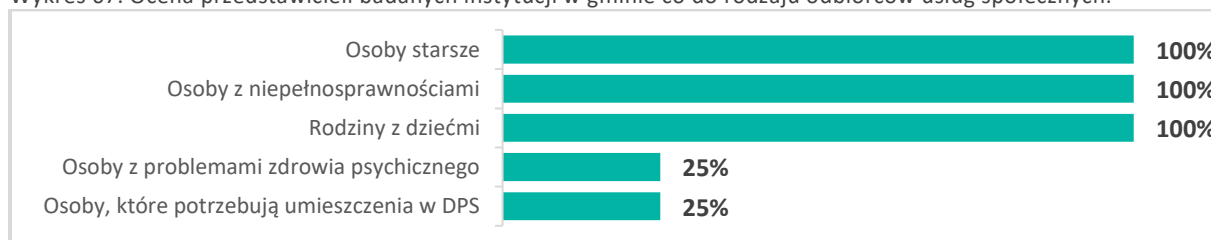
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

We wszystkich badanych instytucjach zlokalizowanych w gminie Czarnia przedstawiciele udzielili odpowiedzi „ani tak, ani nie” na pytanie o realizację lokalnego planu deinstytucjonalizacji usług społecznych.

III. Analiza usług społecznych prowadzonych dla poszczególnych grup beneficjentów w badanych instytucjach, ich problemy w rozwoju i gotowości do świadczenia usług społecznych

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne dla poszczególnych grup beneficjentów, a także problemy w rozwoju i gotowości podmiotów do rozwoju tych usług.

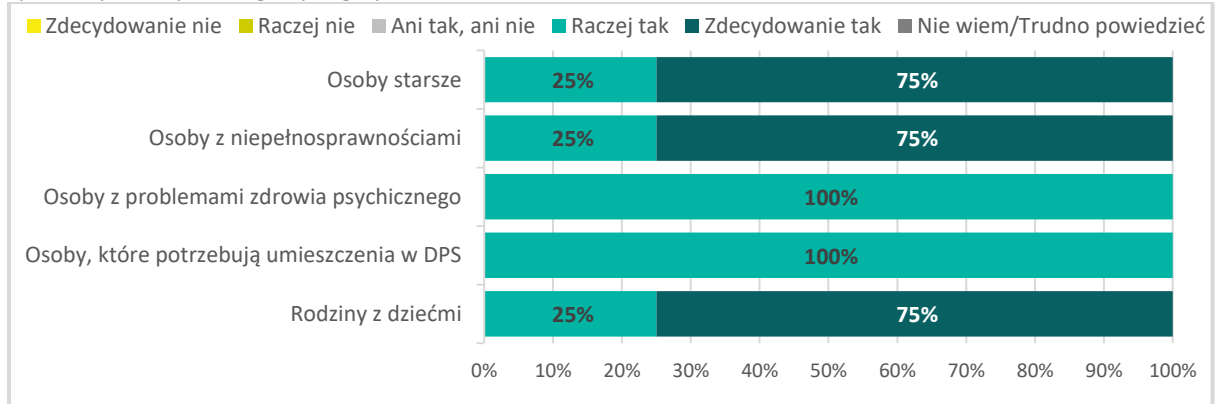
Wykres 67. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do rodzaju odbiorców usług społecznych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Badane instytucje świadczą usługi społeczne głównie dla następujących grup: osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami, rodziny z dziećmi.

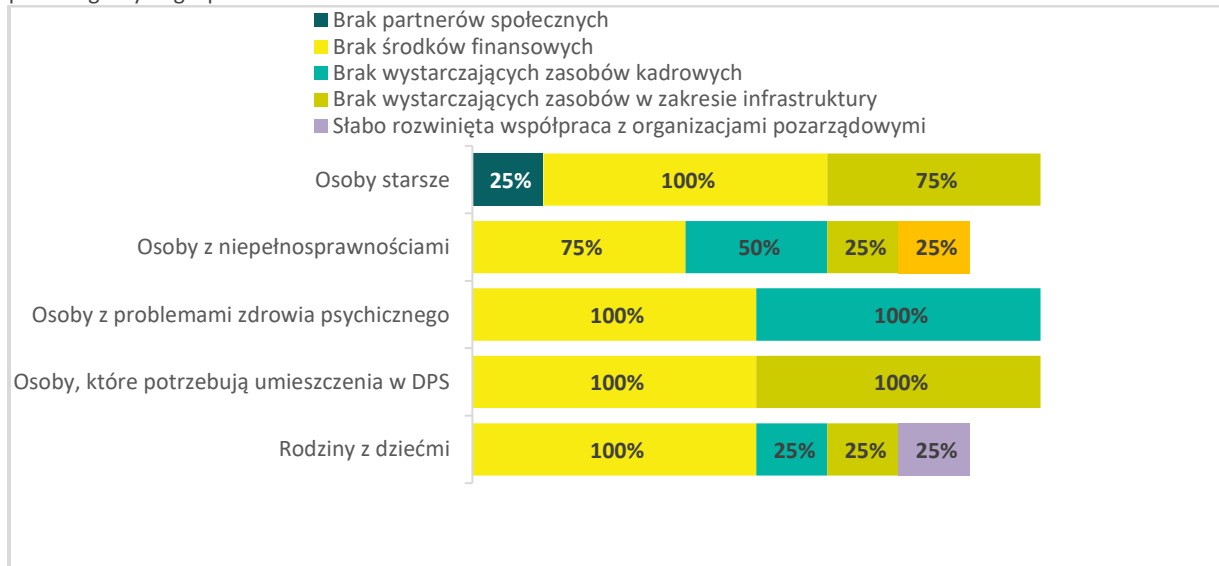
Wykres 68. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do pożądanego kierunku rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem pracowników badanych instytucji przede wszystkim pożądanym jest w nich rozwój usług społecznych dla następujących grup odbiorców: osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami, osoby z problemami zdrowia psychicznego, osoby, które potrzebują umieszczenia w DPS oraz rodziny z dziećmi (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

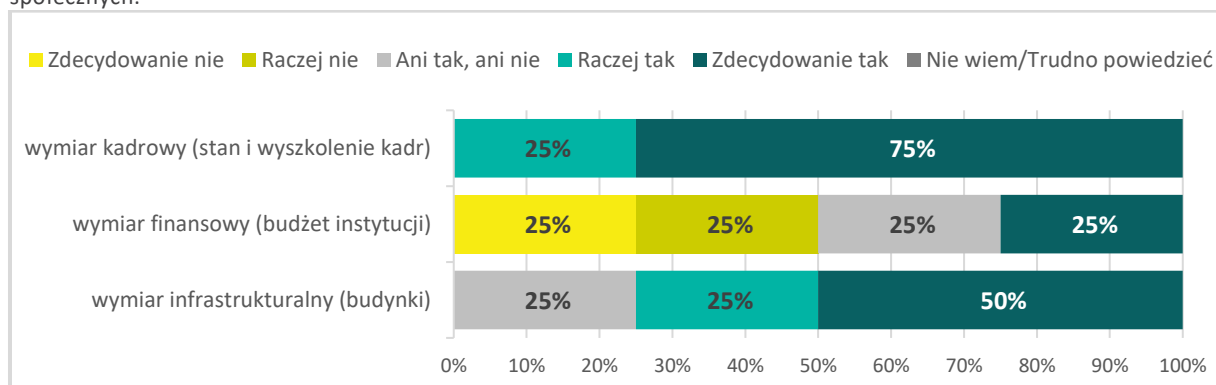
Wykres 69. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do barier w rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Główne bariery w rozwoju usług społecznych zgłaszane przez przedstawicieli badanych instytucji w stosunku do poszczególnych grup odbiorców w gminie Czarnia to: brak środków finansowych, brak wystarczających zasobów kadrowych oraz brak wystarczających zasobów w zakresie infrastruktury (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

Wykres 70. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do gotowości tych podmiotów do rozwoju usług społecznych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

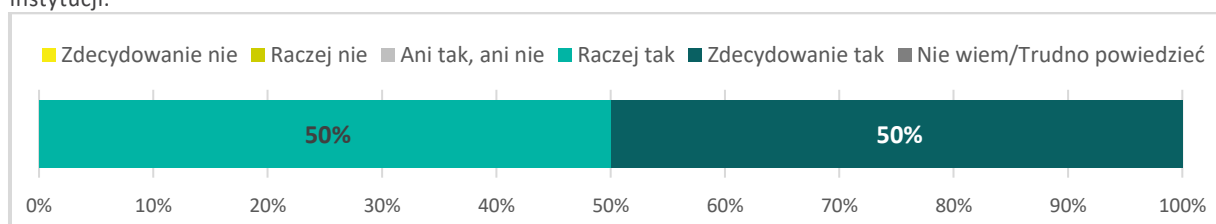
Instytucje zgłaszają umiarkowaną gotowość do rozwoju usług społecznych biorąc pod uwagę następujące wymiary:

- wymiar kadrowy (stan i wykształcenie kadr) –raczej gotowe
- wymiar finansowy (budżet instytucji) – raczej niegotowe
- wymiar infrastrukturalny (budynki) – raczej gotowe.

IV. Opinie przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji.

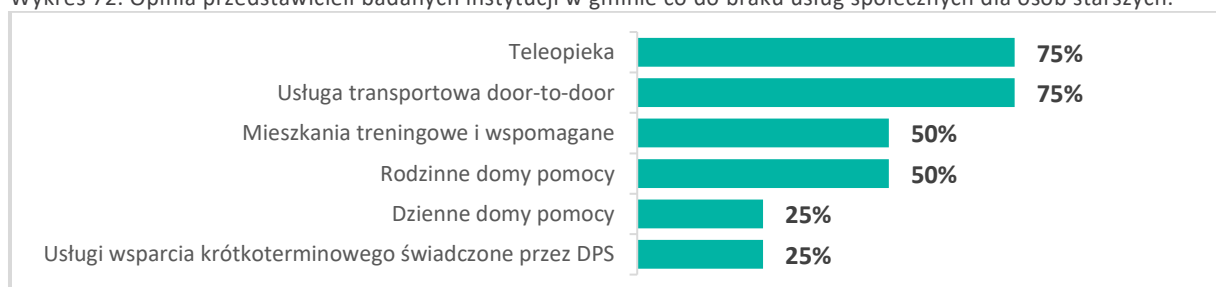
Wykres 71. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje jeszcze usług społecznych, które mogłyby lepiej odpowiadać na potrzeby beneficjentów.

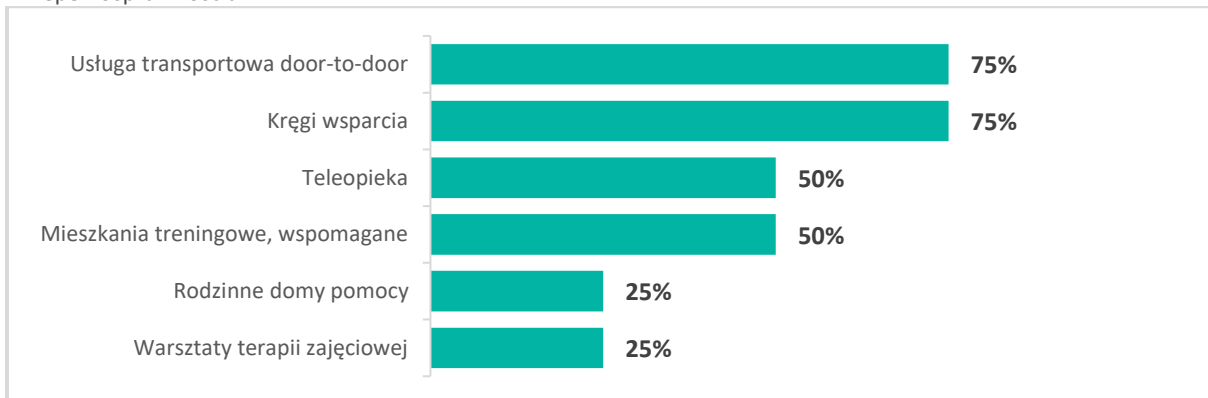
Wykres 72. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób starszych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje usług społecznych dla osób starszych w postaci: teleopieki, usług transportowych z i do miejsca zamieszkania, mieszkań treningowych i wspomaganych, rodzinnych domów pomocy.

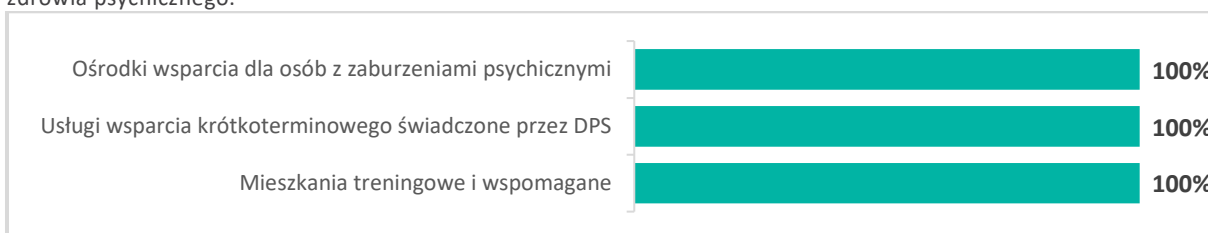
Wykres 73. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami w postaci: usług transportowych z i do miejsca zamieszkania, kręgów wsparcia, teleopieki, mieszkań treningowych, wspomaganych.

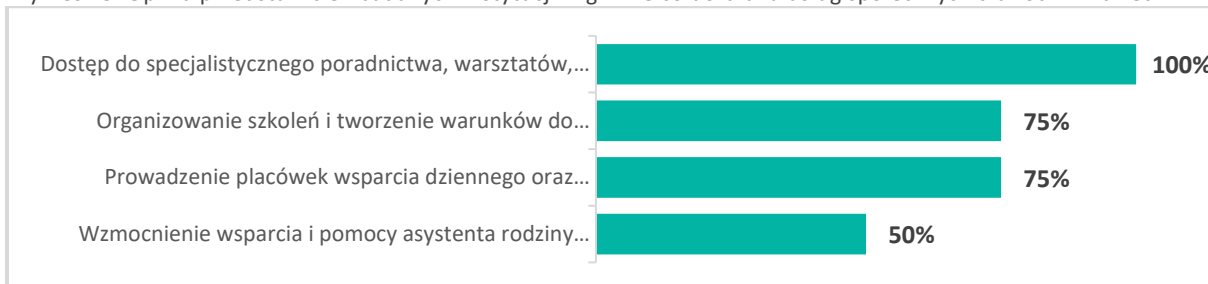
Wykres 74. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w postaci: ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, usług wsparcia krótkoterminowego świadczonego przez DPS, mieszkań treningowych, wspomaganych.

Wykres 75. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla rodzin z dziećmi.

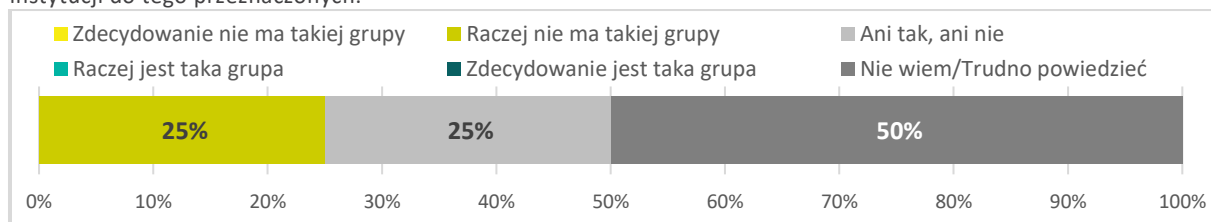

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje usług społecznych dla rodzin z dziećmi w postaci: dostępu do specjalistycznego poradnictwa, warsztatów, terapii,

organizowania szkoleń i tworzenia warunków do działania rodzin wspierających, prowadzenia placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienia w nich miejsc dla dzieci.

Wykres 76. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do grupy społecznej nie objętej wsparciem instytucji do tego przeznaczonych.

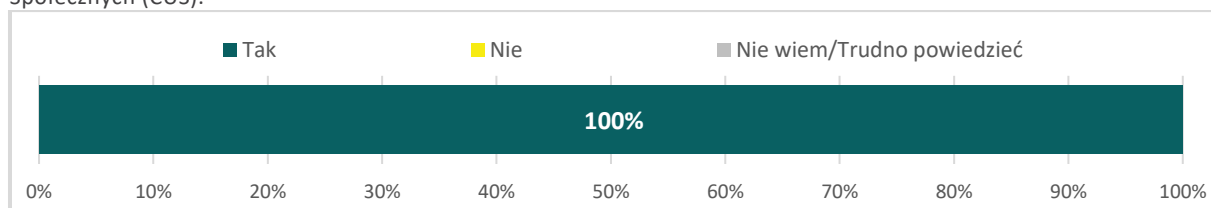
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pracownicy przebadanych instytucji nie wskazują, że jakaś grupa społeczna nie jest objęta wsparciem instytucji do tego przeznaczonych.

V. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do idei powstania Centrum Usług Społecznych (CUS)

Poniżej prezentujemy opinię przedstawicieli badanych instytucji co do idei powstania Centrum Usług Społecznych (CUS) na terenie gminy Czarnia.

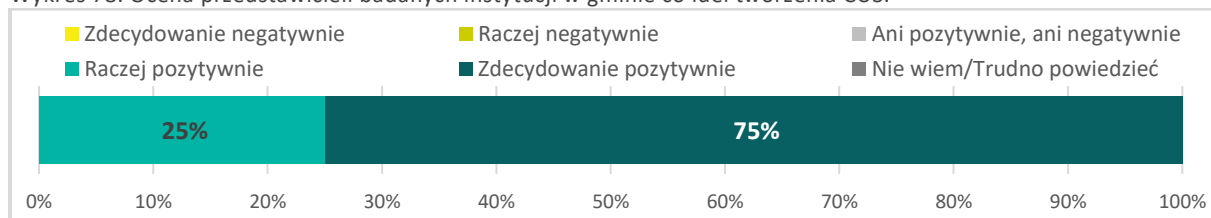
Wykres 77. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do znajomości idei tworzenia Centrum Usług Społecznych (CUS).

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Przedstawiciele badanych instytucji w gminie Czarnia słyszeli o idei tworzenia Centrum Usług Społecznych.

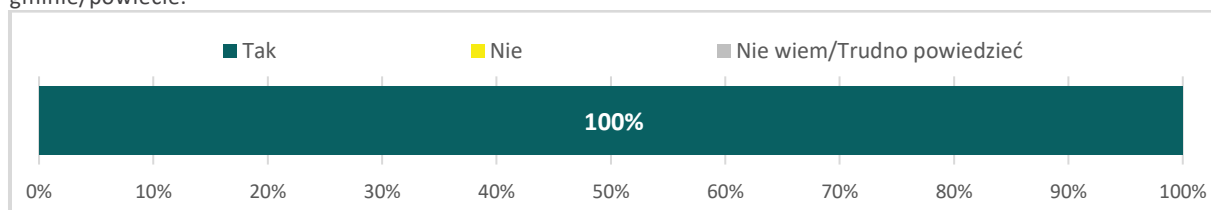
Wykres 78. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do idei tworzenia CUS.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Centrum Usług Społecznych to jednostka organizacyjna gminy utworzona dla jednej lub co najmniej dwóch gmin w celu zaspokajania potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie określonych usług społecznych oraz koordynacji tych usług, zgodnie z Art. 9. ustawy o realizowaniu usług społecznych przez Centrum Usług Społecznych. Przedstawiciele badanych instytucji pozytywnie oceniają ideę tworzenia Centrum Usług Społecznych w gminie Czarnia.

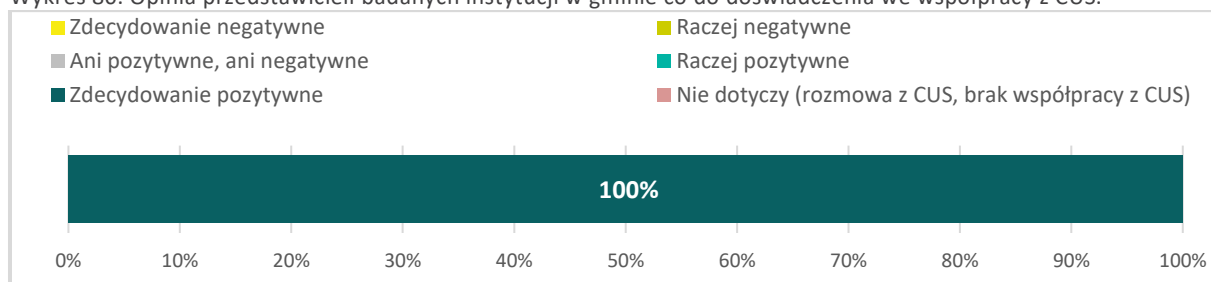
Wykres 79. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do wiedzy na temat funkcjonowania CUS w ich gminie/powiecie.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wszyscy przedstawiciele badanych instytucji przyznali, że w ich gminie lub powiecie funkcjonuje Centrum Usług Społecznych.

Wykres 80. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do doświadczenia we współpracy z CUS.

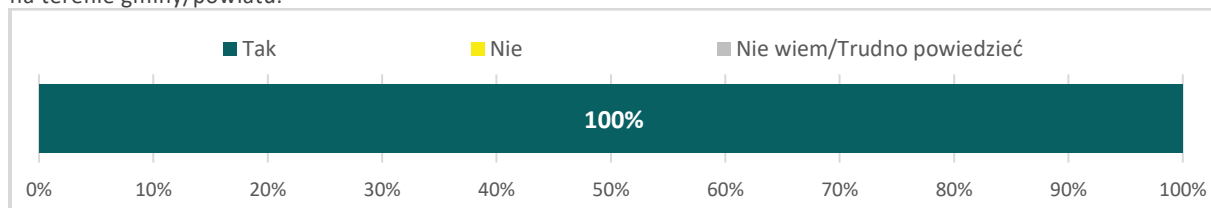
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Doświadczenia przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z CUS na terenie gminy są pozytywne.

VI. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO) i wolontariatu na terenie gminy

Poniżej prezentujemy opinię przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO) i wolontariatu na terenie gminy Czarnia.

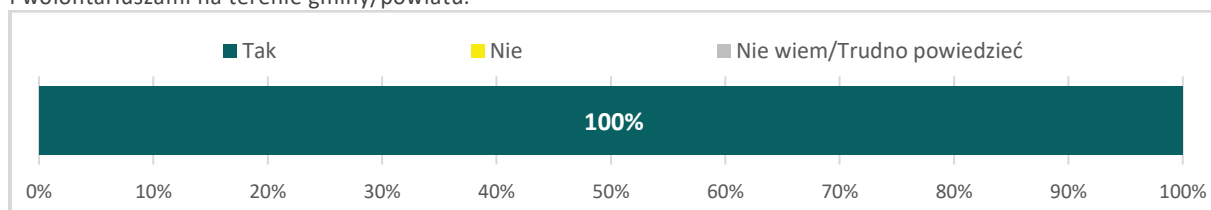
Wykres 81. Opinia przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO-sów) na terenie gminy/powiatu.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Przedstawiciele badanych instytucji przyznali, że w ich gminie lub powiecie działają organizacje pozarządowe.

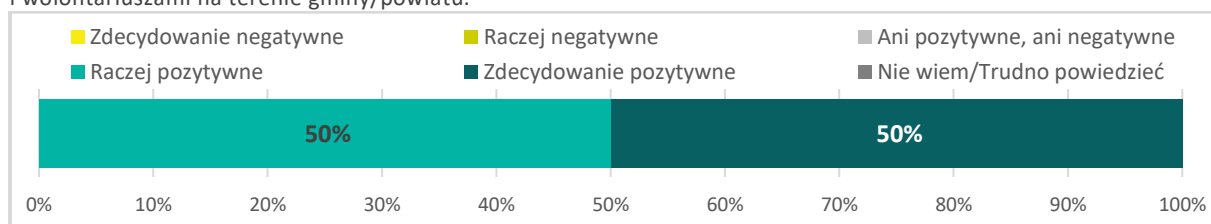
Wykres 82. Doświadczenie przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Całość przedstawicieli badanych instytucji, którzy mają świadomość działania na ich terenie organizacji pozarządowych, deklaruje doświadczenie współpracy z wolontariuszami lub organizacjami pozarządowymi.

Wykres 83. Ocena doświadczenia przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Doświadczenia przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu są pozytywne.

SPIS TABEL

Tabela 1. Sytuacja demograficzna w gminie Czarnia w 2023 r.	16
Tabela 2. Sytuacja gospodarcza w gminie Czarnia w 2023 r.	17
Tabela 3. Kapitał społeczny w gminie Czarnia w 2023 r.	17
Tabela 4. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej na terenie gminy Czarnia	18
Tabela 5. Podmioty ekonomii społecznej na terenie gminy Czarnia	18
Tabela 6. Organizacje pozarządowe na terenie gminy Czarnia	18
Tabela 7. Podmioty niepomocowe na terenie gminy Czarnia	19
Tabela 8. Osoby korzystające z pomocy społecznej w Ośrodku Pomocy Społecznej w 2023 roku	20
Tabela 9. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej w Ośrodku Pomocy Społecznej w 2023 roku w podziale na wiek i płeć	20
Tabela 10. Powody przyznawania pomocy społecznej w ośrodku pomocy społecznej w gminie Czarnia w 2023 roku	20

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem płci respondentów.	25
Wykres 2. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wieku respondentów.	25
Wykres 3. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wykształcenia respondentów.....	25
Wykres 4. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji zawodowej respondentów.....	25
Wykres 5. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji materialnej respondentów.	26
Wykres 6. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem stopnia zadowolenia zamieszkiwania na terenie gminy przez respondentów.	26
Wykres 7. Odsetek osób starszych wśród rodziny lub znajomych w ocenie badanych.	26
Wykres 8. Ocena wsparcia osób starszych przez gminę.	27
Wykres 9. Opinia badanych mieszkańców o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób starszych.	27
Wykres 10. Ocena badanych dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób starszych.	27
Wykres 11. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób starszych.....	28
Wykres 12. Korzystanie z usług społecznych przez osoby starsze.	28
Wykres 13. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób starszych.....	29
Wykres 14. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby starsze.	29
Wykres 15. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób starszych.	30
Wykres 16. Odsetek osób z niepełnosprawnościami wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych.	30
Wykres 17. Ocena wsparcia osób z niepełnosprawnościami przez gminę.	31
Wykres 18. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób z niepełnosprawnościami.....	31
Wykres 19. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami. ...	31
Wykres 20. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami.....	32
Wykres 21. Korzystanie z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami.....	32
Wykres 22. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami.	33
Wykres 23. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami.	33
Wykres 24. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami.	33
Wykres 25. Odsetek osób w kryzysie bezdomności wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych.	34
Wykres 26. Ocena wspierania osób w kryzysie bezdomności przez gminę.....	34
Wykres 27. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie bezdomności.....	35
Wykres 28. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności.	35
Wykres 29. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności.....	35
Wykres 30. Korzystanie z usług społecznych przez osoby w kryzysie bezdomności.....	36
Wykres 31. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności.....	36
Wykres 32. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby w kryzysie bezdomności.....	36
Wykres 33. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności.	36
Wykres 34. Odsetek osób w kryzysie zdrowia psychicznego wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych.	37

Wykres 35. Ocena wspierania osób w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminę.	37
Wykres 36. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w gminie.	38
Wykres 37. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego.....	38
Wykres 38. Potrzeba usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego w gminie.	38
Wykres 39. Korzystanie z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.....	39
Wykres 40. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.	39
Wykres 41. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.....	40
Wykres 42. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób z problemami zdrowia psychicznego.	40
Wykres 43. Odsetek rodzin zamieszkujących z dziećmi na terenie gminy.....	41
Wykres 44. Ocena wspierania rodzin z dziećmi przez gminę.	41
Wykres 45. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla rodzin z dziećmi.	41
Wykres 46. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla rodzin z dziećmi.	42
Wykres 47. Potrzeba usług społecznych dla rodzin z dziećmi.	42
Wykres 48. Korzystanie z usług społecznych przez rodziny z dziećmi.	43
Wykres 49. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla rodzin z dziećmi.	43
Wykres 50. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez rodziny z dziećmi.	43
Wykres 51. Brakujące w gminie usługi społeczne dla rodzin z dziećmi.....	44
Wykres 52. Dostępne i wykorzystywane usługi niepomocowe.....	45
Wykres 53. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla osób, które potrzebują pomocy DPS.	46
Wykres 54. Potrzeba zaangażowania się instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla rodzin lub osób sprawujących pieczę zastępczą nad dziećmi.....	46
Wykres 55. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla cudzoziemców i uchodźców.....	46
Wykres 56. Płeć uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	48
Wykres 57. Wiek uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	49
Wykres 58. Stanowisko uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	49
Wykres 59. Staż pracy uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	49
Wykres 60. Podmiot prowadzący dla instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli realizujących usługi społeczne.....	49
Wykres 61. Nazwa instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli świadczących usługi społeczne.....	49
Wykres 62. Wiedza przedstawicieli badanych instytucji w gminie o rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji.	50
Wykres 63. Zrozumienie definicji deinstytucjonalizacji przez przedstawicieli badanych instytucji w gminie.	50
Wykres 64. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do słuszności wdrażania deinstytucjonalizacji w Polsce.	50

Wykres 65. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do potrzeby działań deinstytucjonalizacji w tych podmiotach.	51
Wykres 66. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do realizacji lokalnego planu deinstytucjonalizacji.	51
Wykres 67. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do rodzaju odbiorców usług społecznych.	51
Wykres 68. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do pożądanego kierunku rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców.	52
Wykres 69. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do barier w rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców.....	52
Wykres 70. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do gotowości tych podmiotów do rozwoju usług społecznych.	53
Wykres 71. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji.....	53
Wykres 72. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób starszych.	53
Wykres 73. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami.	54
Wykres 74. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego.....	54
Wykres 75. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla rodzin z dziećmi.	54
Wykres 76. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do grupy społecznej nie objętej wsparciem instytucji do tego przeznaczonych.	55
Wykres 77. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do znajomości idei tworzenia Centrum Usług Społecznych (CUS).	55
Wykres 78. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do idei tworzenia CUS.....	55
Wykres 79. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do wiedzy na temat funkcjonowania CUS w ich gminie/powiecie.	56
Wykres 80. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do doświadczenia we współpracy z CUS.	56
Wykres 81. Opinia przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO-sów) na terenie gminy/powiatu.	56
Wykres 82. Doświadczenie przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu.	57
Wykres 83. Ocena doświadczenia przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu.....	57